

Den oversøiske udvandring fra Bornholm og Danmark 1850-1914

HK Seniorer, Ved Lunden 16, Rønne
Tirsdag 9. februar 2016, klokken 14-16

v. mag.art. Henning Bender 1974-2008 Stadsarkivar, Aalborg Stadsarkiv.
1989-2008 Leder af Det danske Udvandrerarkiv,
NU: Kirsebærhaven 3, Snogebæk, 3730 Nexø – hbender@mail.dk

<http://henningbender.dk>

KOMMENDE FOREDRAG

- Mandag 06.03.2017** **Svensk indvandring til Danmark og Nordjylland**
Slægt-Aalborg. Folkeuniversitetet 19-21
- Mandag 11.04.2016** **Udvandringen fra Danmark og Nordjylland**
Saltlandets historiske forening, Sæby kl. 19-21
- Torsdag 07.04.2016** **Rejsen til Amerika**, Brandbjerg Højskole,
Jelling kl. 15-17
- Tirsdag 05.04.2016** **Udvandringen fra Bornholm og Danmark**
Kontakthuset Gregersgade, Aakirkeby kl. 19-21
- Lørdag 02.04.2016** **Svensk indvandring til Danmark og Bornholm**
Forum Ystad, Skånes Genealogiske Förbund kl.9-11
- Onsdag 16.03.2016** **Rejsen til Amerika med Thingvalla og DFDS**
DFDS Oslobåden, Kbhvn. kl. 12-14
- Torsdag 03.03.2016** **Den store udvandring fra Bornholm**
Præstegårdsladen, Rønne, kl. 14-16
- Mandag 15.02.2016** **Den svenske indvandring til Bornholm**
Baptistkirken i Rønne kl. 12-15
- Tirsdag 09.02.2016** **Den store Udvandring fra Bornholm**
HK, Ved Lunden 16 , Rønne kl. 14-16

AFHOLDTE FOREDRAG

- 25.01.2016** **De danske Amerikabåde**, Rønne Rotary
- 10.01.2016** **Den oversøiske udvandring fra Norden**, Korsør, Norden
- 12.11.2015** **Svensk indvandring til Bornholm** Gudhjem Museum
- 03.11.2015** **Oversøisk udvandring fra Vendsyssel** Frederikshavn
- 02.11.2015** **Udvandringen fra Nordjylland, Slægt-Aalborg**
- 17.09.2015** **Den oversøiske udvandring fra Sydsjælland**, DIS-Næstved
- 08.09.2015** **Oversøisk udvandring fra Himmerland, Rebildcentret**,
- 08.06.2015** **Svensk indvandring del 2. Øens TV, Bornholm**
- 03.06.2015** **Svensk indvandring del 1, Øens TV, Bornholm**
- 28.05.2015** **Lassefar og alle de andre indvandrere**, Nexø Mindestuer
- 20.04.2015** **Udvandringen fra Danmark 1850-1914** Baptistkirken, Rønne
- 14.04.2015** **Da verden åbnede sig. Oversøisk udvandring**, Frederiksberg
- 26.03.2015** **Den svenske indvandring til Bornholm**, Sagavej 5, Rønne
- 05.03.2015** **Svenske indvandrere**, Præstegårdsladen, Rønne
- 10.02.2015** **Den svenske indvandring** Kannikegård, Aakirkeby
- 09.02.2015** **Hårt arbejde i Danmark**, Sveriges Radio P.1, Slåktband
- 31.01.2015** **Den oversøiske udvandring fra Løkken**, Løkken Bibliotek
- 29.12.2014** **Amerikavästar i Danmark**, Sveriges Radio 1, Slåktband
- 28.11.2014** **Svensk indvandring TV2Bornholm**

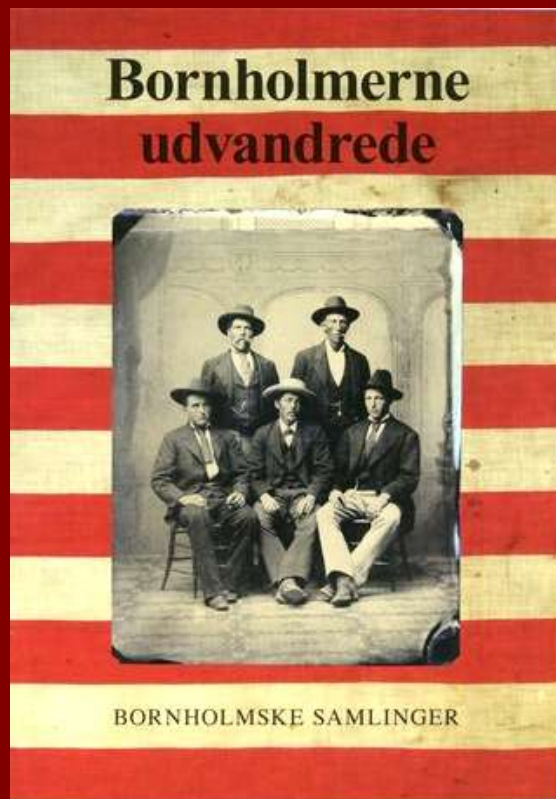

Bornholmske Samlinger om ud- og indvandring

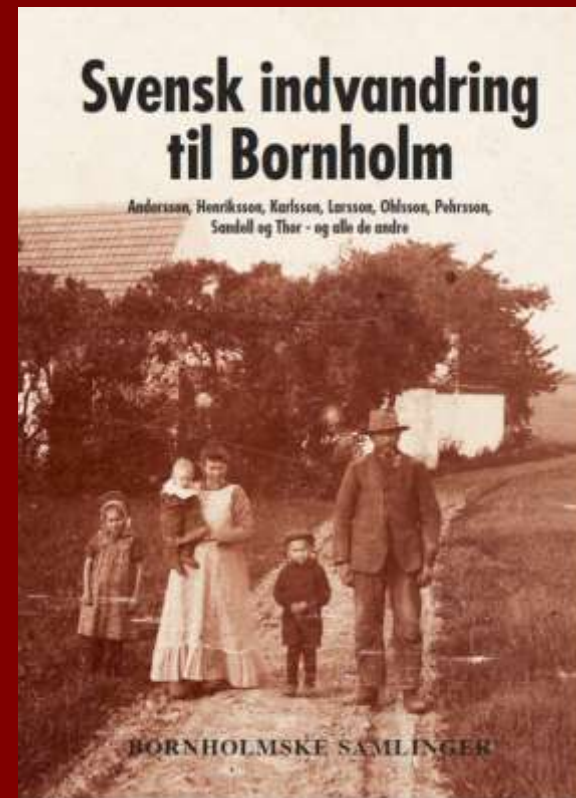
2000

2011

2013

1840 -1940 **Udvandrer** næsten 9.000 bornholmere

1840 -1940 **Indvandrer** næsten 5.000 svenskere

Befolkning 1840: 25.000; 1900: 40.000; 1940: 46:000; 2014: 40:000

Det danske Udvandrerarkiv

www.emiarch.dk

Arkivstræde 1,

boks 1353,

9100 Aalborg

emiarch@emiarch.dk

Telefon, 9931 4220;

Åbningstider

mandag-onsdag 10-16,

torsdag 10-17,

fredag 10-15

1931-1956 Sv. Waendelin

1957-1964 Tyge Lassen

1964-1976 Holger Bladt

1976-1983 Inger Bladt

1984-1988 Helle Otte

1989-2008 Henning Bender

2008- Jens Topholm

www.udvandrerarkivet.dk

Rønne

Rønne

Listevisning

Vis på kort

Udvandrerarkivet

Udvandrerprotokollen

Tidslinje:

1800

2016

Start søgning

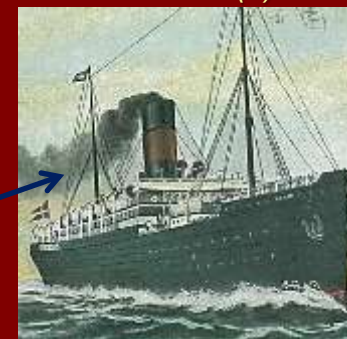
Udvandrerens fulde navn	Stilling	Fødested og Sidste Opholdssted (Hvis det er forskelligt fra Fødested)	Alder	Bestemmelsessted	Kontraktens		Anmærkning
					Nr. og Litra	Forevisningsdato	
Valdemar Julius Andersen	Stenhugger	Rønne	19	Jamestown	578	11-03-1903	USA
Carl Andersen	Smed	Rø-, Rønne	20	N.Y.	613	11-03-1903	USA
Charles Vilhelm Andersson	Farmer	Rønne	19	Worcester	1901	20-05-1903	USA
Axeline Brønnelsen	Frøken	Kjøbh.	20	NY.	1547	04-06-1902	USA
Johanne Brønnelsen	Frøken	Kjøbh.	26	NY.	1548	04-06-1902	USA
Agnes Thomine Blom	Frøken	Rønne	17	Red Wing, Minn.	2174	20-08-1902	USA
Thorvald Brasch	Tømrer	Rønne	20	NY.	786	25-03-1903	USA
Valdemar Alfred Bech	Maler	Nexø, Rønne	18	Silver Creek	1117	01-04-1903	USA
Ingeborg Chrillesen	Jomfru	Kbhvn., Rønne	16	N.Y.	3057	12-11-1902	USA
Carl Peter Carlsen	Arbejder	Vestermarie, Rønne	23	Clinton	1116	01-04-1903	USA
Andreas Hansinius Clemensen	Landmand	Knudsker, Rønne	18	Le Grende	1134	01-04-1903	USA
Anna Christensen	Jomfru	Østerlarsker, Rønne	22	Modesto	2071	03-06-1903	USA

S/S Island

S/S Hekla (2)

S/S Oscar II

S/S Hellig Olav

Sejlbare floder, kanaler og søer ca. 1850

FT1850 – 1.893
 FT1860 - 9.173
 FT1870 - 30.450
 danskfødte i
 USA

1850'erne
 danske
 guldgravere til
 Californien
 og mormoner
 til Utah.

Oregon Trail
 Mormon Trail
 California Trail

California
 1850: 91
 1853: 301
 1860: 1.257

TIL GULD 6 -12 måneder

10.000 km.

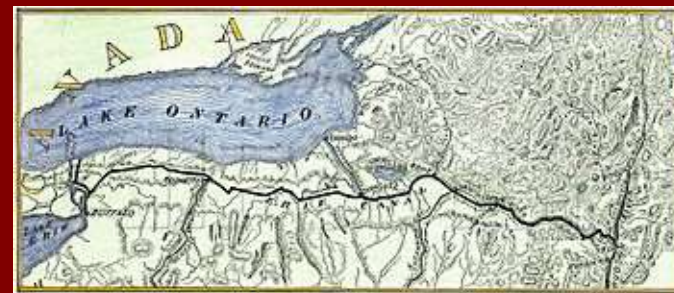
25.000 km.

8.000 km.

Humboldt river

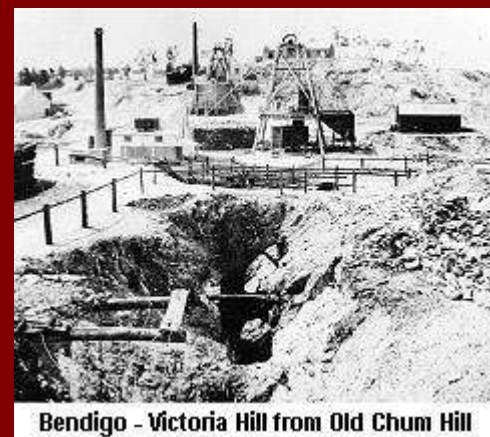
Erie kanalen,
Færdigbygget 1825

Danmark - Californien 6 -14 måneder / Danmark- Victoria, Australien 3 - 4 måneder

A. Fritz Gotlieb Emil Abrahamsen (født i Svaneke 1837) , søn af skolelærer Jacob Abrahamsen,

B. Briggen "Sabrina" (645 bt) – ab Hamburg 16. april 1854 – ankomst Melbourne 29. juli 1854 (105 dage)

C. S/S "Procida" (1492 bt) – ab Hamburg 24. oktober 1883 – ankomst Sydney 12. januar 1884 (80 dage)

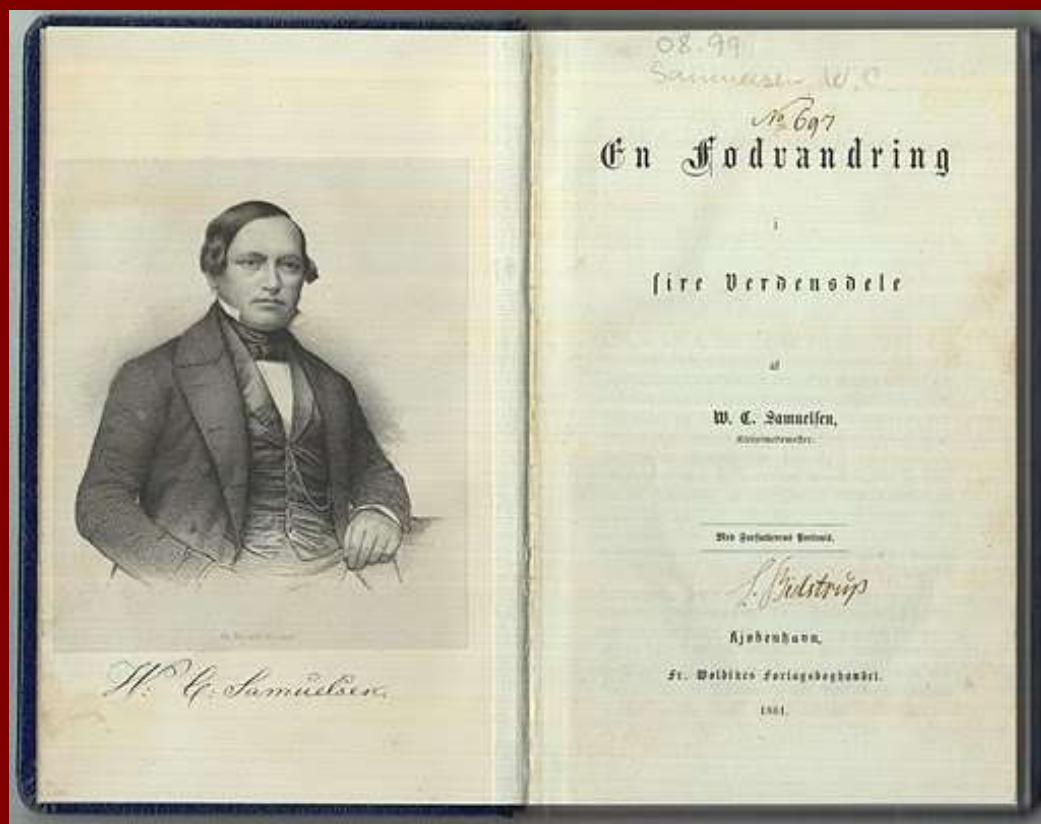

Fritz Gotlieb Emil Abrahamsen, mineejer, død 1898, 61 år gammel i
Bendigo, Victoria, Australia

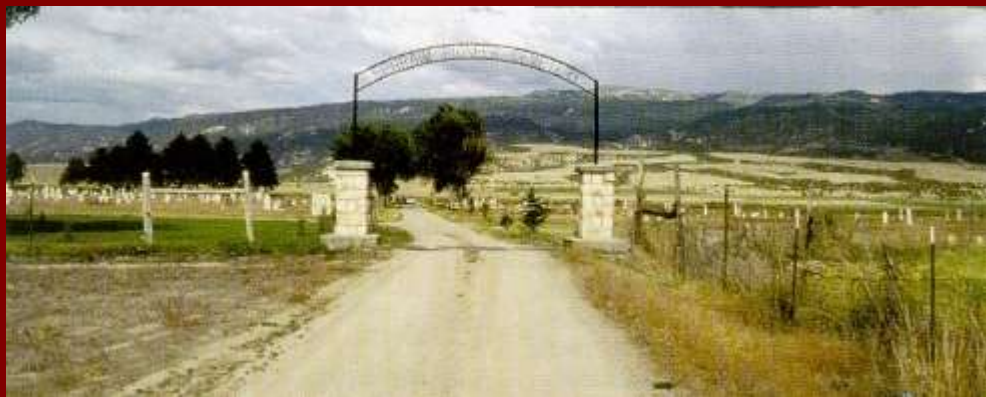
Allingeboen, smedemester Walerius Christian Samuelsens (1818-1867)

, ”En Fodvandring i fire Verdensdele” 1861.

- Ægteparret Peter Sørensen og Karen Kirstine Hansen, overtog Gyldensgård i Vestermarie i 1867 og overdrog den til deres søn i 1890.

Til GUD på 10-12 måneder

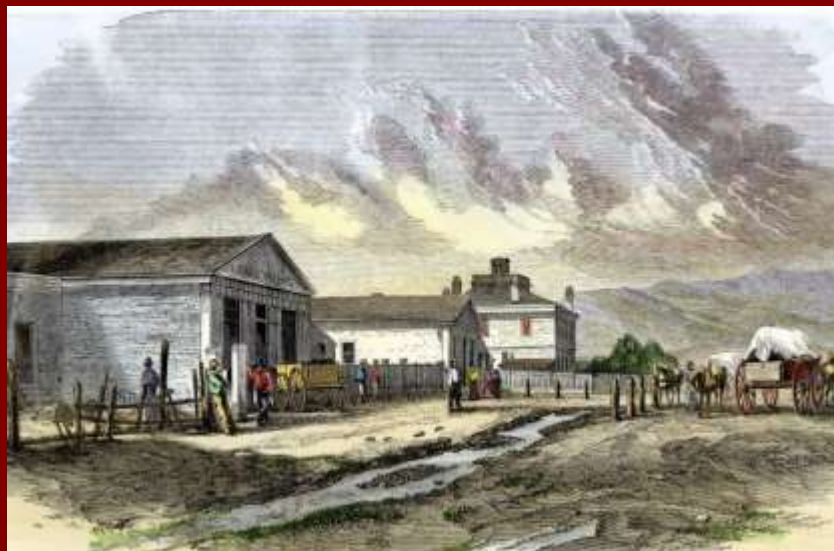
MARTIN PEDERSEN KUHRE
Born Sept. 15, 1838, Ronne, Bornholm,
Denmark. Came to Utah Sept. 26, 1862.

**MARTIN
PEDERSEN
KUHRE**
*Born at Ronne
Bornholm
DENMARK
Sept 15. 1838
Killed by
INDIANS
At Ephraim
Oct 17. 1865
An honest upright
Landid man*

Mormonudvandringen starter

Kirkerådets hus – mødet 6. oktober 1849

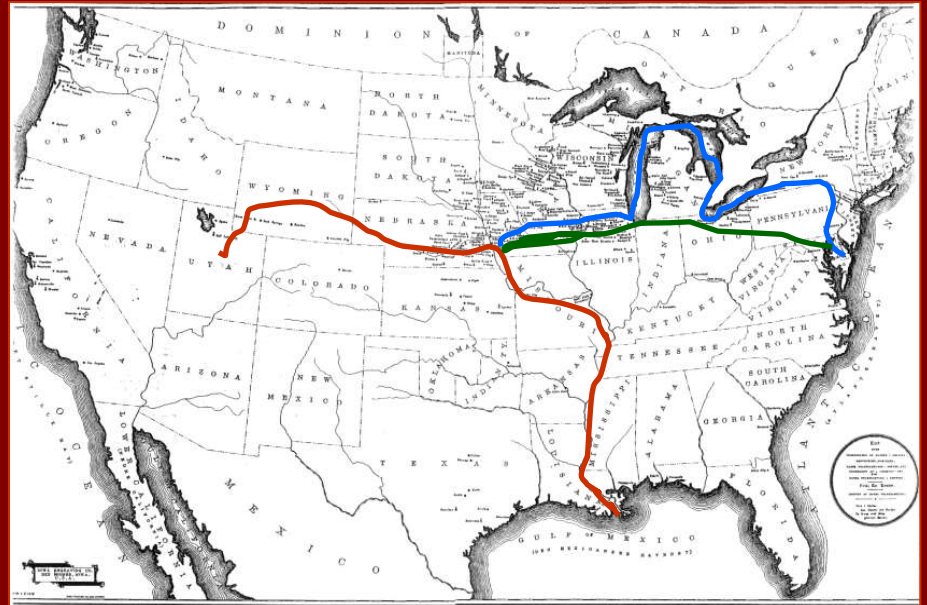
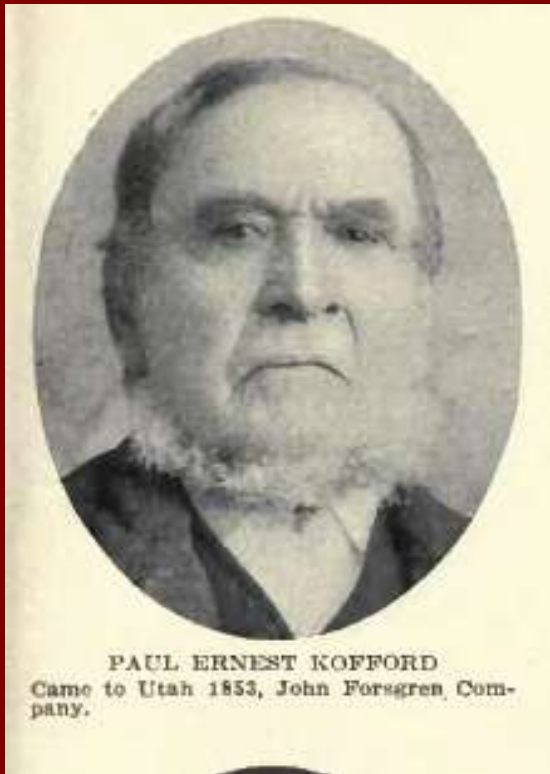
John F. Forsgren,

f. Gävle 1816, d. Utah 1890
Leder af første mormonkompagni
fra Danmark , 1852-1853

Peter Olsen Hansen,

f. Kbhvn 1818 d. Utah 1895
Første ikke-engelske udgave
af Mormons bog (Kbhv. 1851)

Poul Ernst Kofod født Svaneke 7.6.1813
Død som "Kofford" i Utah 25.5.1891

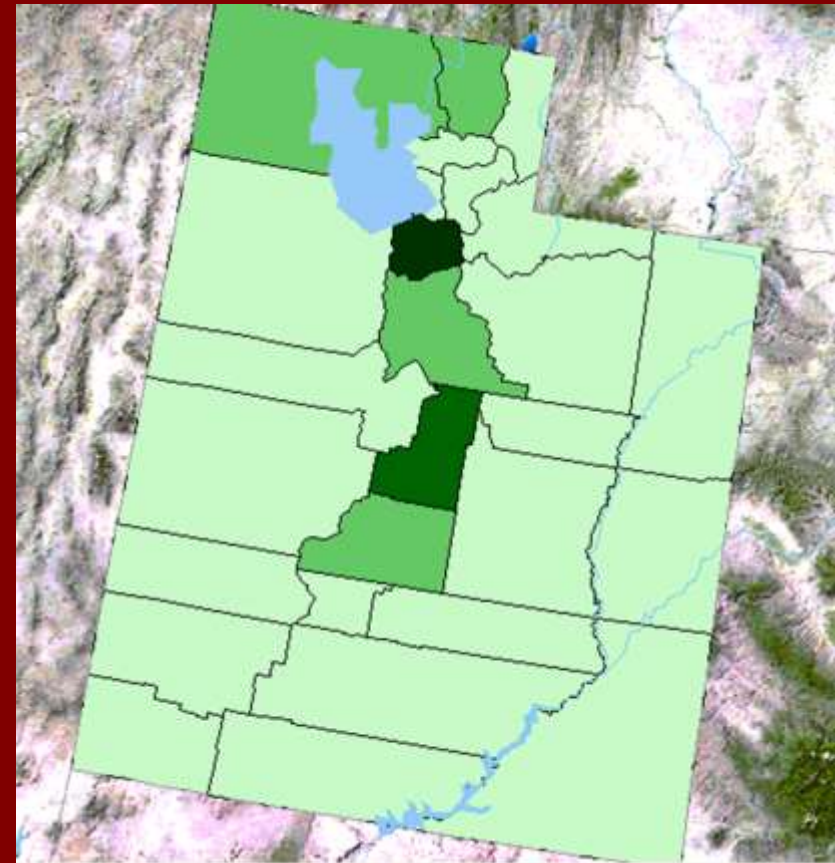
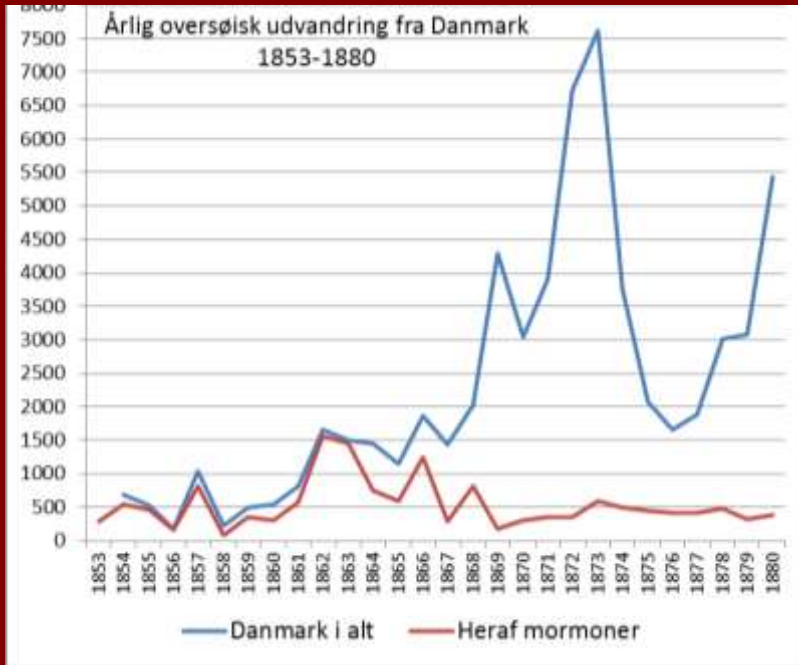
Fanny Merrick
1831-1911

Paul E. Kofford House
Spring City, bygget 1860

Øversøisk Udvandring		Heraf Mormoner	%
1851-1860	3.700	3.008	81 %
1861-1870	19.210	7.445	39 %
1871-1880	39.166	4.248	11 %
1851-1880	62.076	14.701	24 %

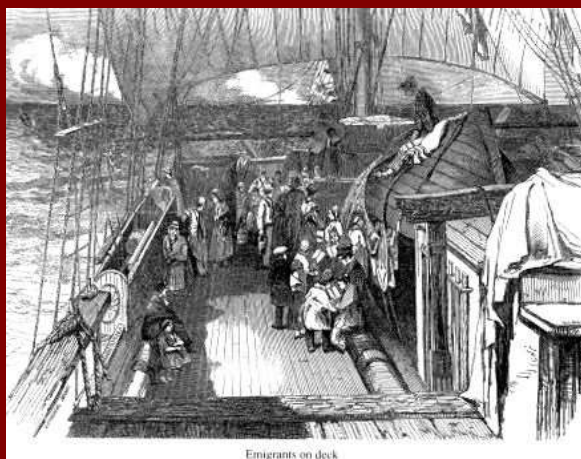
"Lion" – Hamburg-Hull

24.12 til 28.12

29.12. Tog Hull til Liverpool, 9 timer

"Forest Monarch", bygget Quebec 1851, 971 bt

21.11. 1852 fra Bornholm

29.12 1852 297 Om bord

16.01 Afsejler fra Liverpool

15.02 passerer Guadeloupe

23.02 passerer Jamaica

07.03 Mississippi

17.03 New Orleans

01.05 Fra St. Louis

30.09 Salt Lake City

14.10 1853 202 når

Ephraim, 38 fra Bornholm

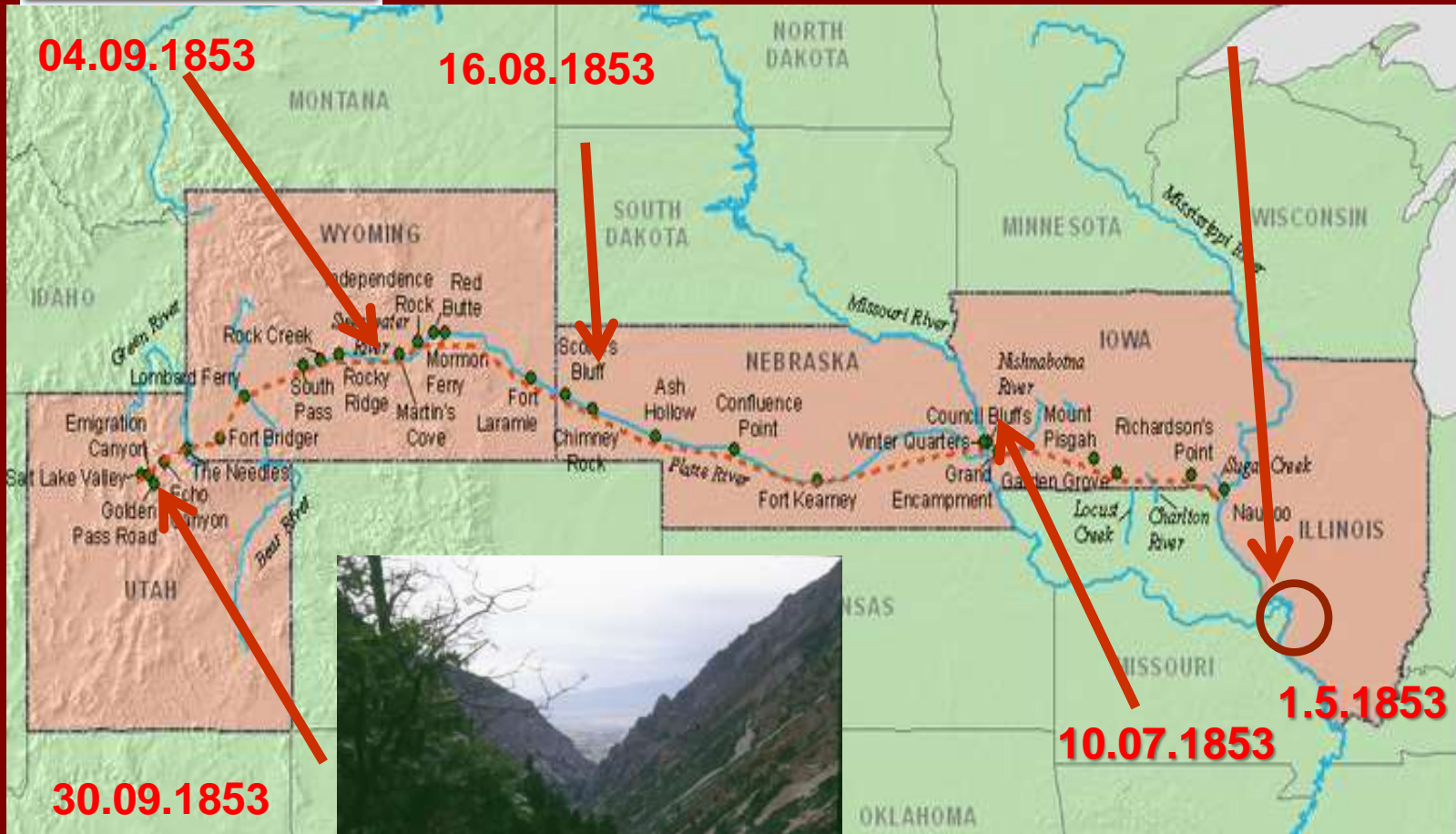
Devils Gate

Chimney Rock

St. Louis

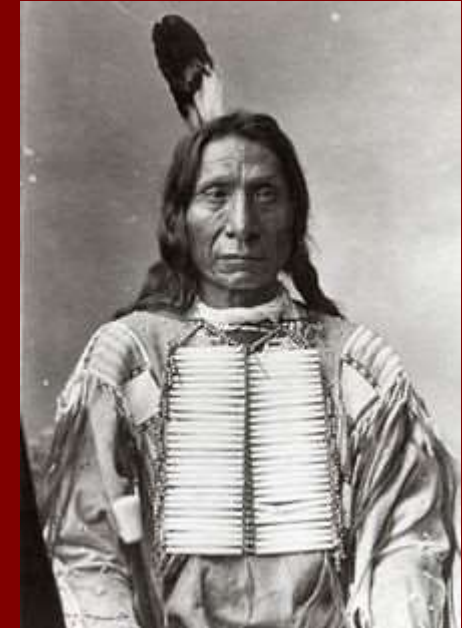
Golden Pass

Fort Laramie 17.-19. august 1854

Starten på 36 års folkedrab! Grattan (1854), Little Big Horn (1876), Wounded Knee (1890)

Fort Laramie set fra syd, tegnet af General W. S. Ketchum i juli 1854

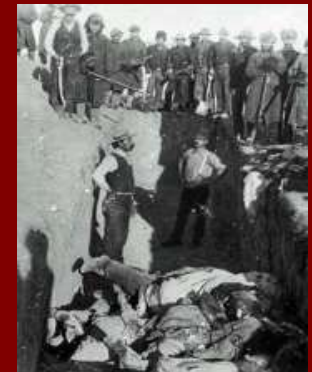
Red Cloud 1822-1909

Hans Peter Jensen
1815-1883

Mormon-Kompagni i Wyoming Ca. 1860

Wounded Knee 1890

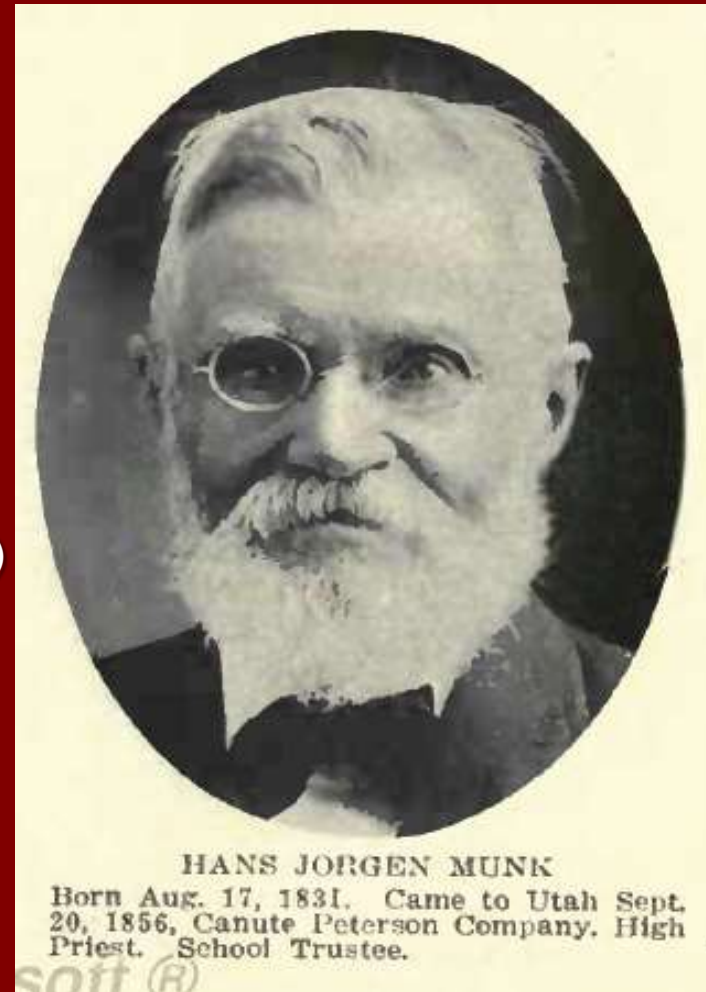
"Munks house" ....Ephraim, Utah

Hans Jørgen Munk, Aaker.

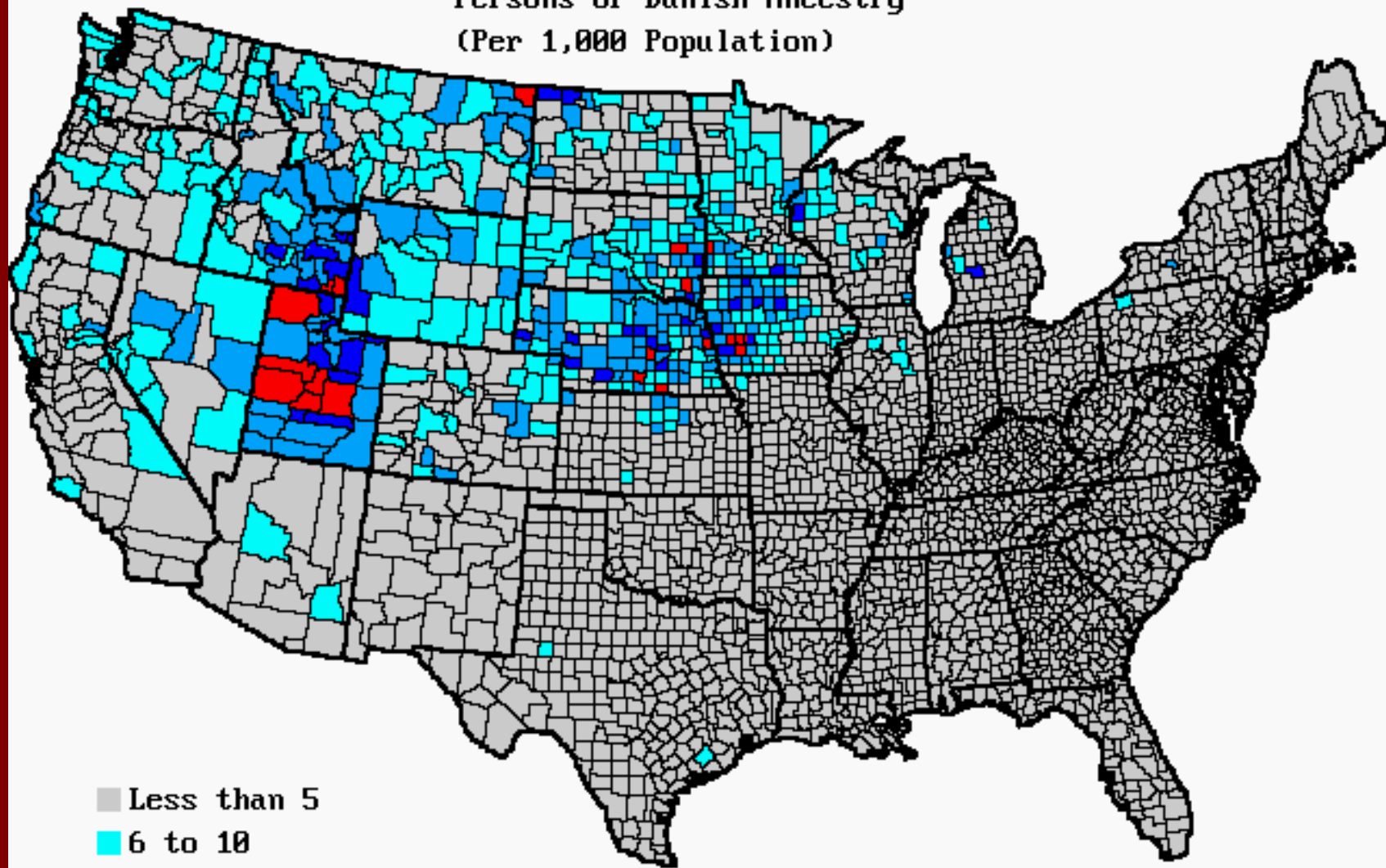
Ypperstepræst med 3 koner og 23 børn

- Født i Aaker 17.8.1831, død 14.9.1917
- Forældre ugift Ane Jørgensdatter og
- Udlagt fader Jens Sigfred Munk
- Ankomst Utah 20.9.1856,
- Ypperstepræst og skoleleder

- Gift 1858: Petrea Nielsen (Veiby)1828-1866)
- 7 Børn: Andrew (1858), Jacob (1860), Melvina (1860),
- John (1862), Amelia (1863), Anita (1863), Erastus (1866)
- Gift 1863: Sine Larsen (Præstø)1847-1931)
- 9 Børn: Emma (1869), Rosa (1871), Lotte (1874),
- Joseph Sigfred (1878), Albert (1880), Elisabeth (1883),
- Magnus (1885), Otto (1888), Oliver (1888)
- Gift 1865: Kirsten Sørensen (Tisvilde)1844-1926)
- 7 Børn: Eliza (1866), Mary (1868),Alma (1870),
- Aaron (1873),Amanda (1877), Sophie (1880),
- Moses (1884)

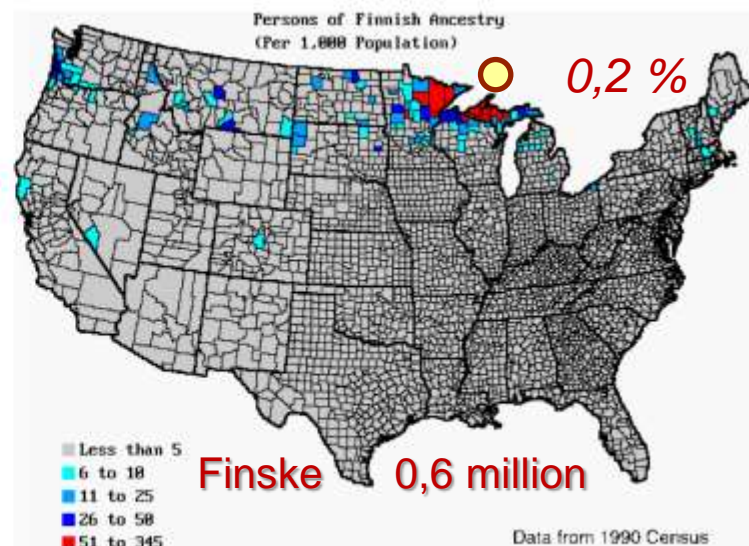
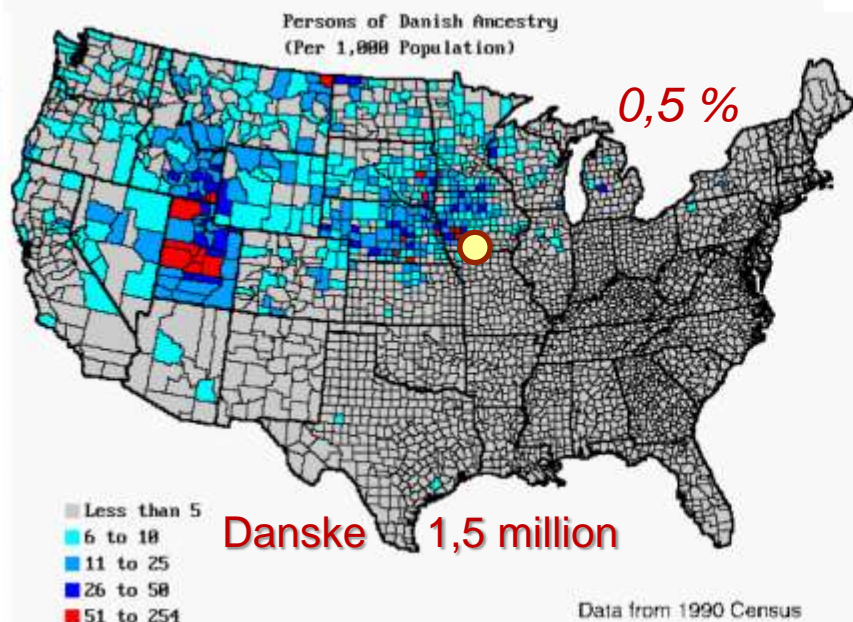
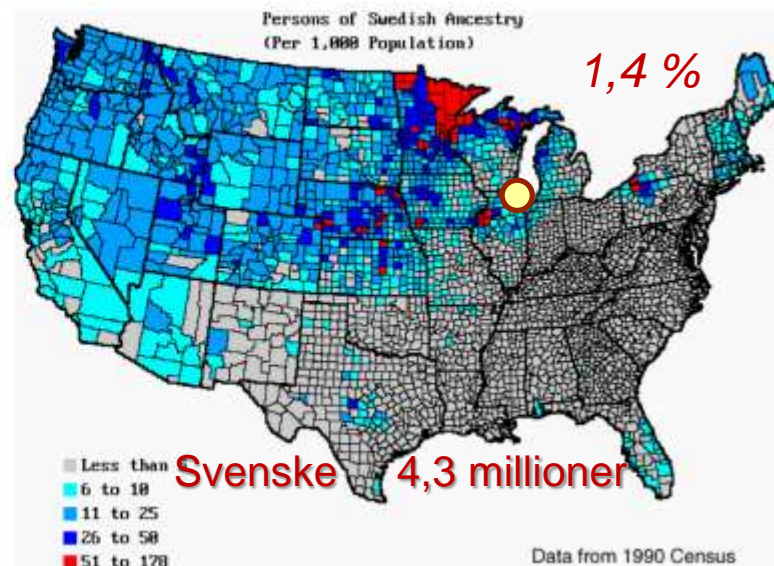
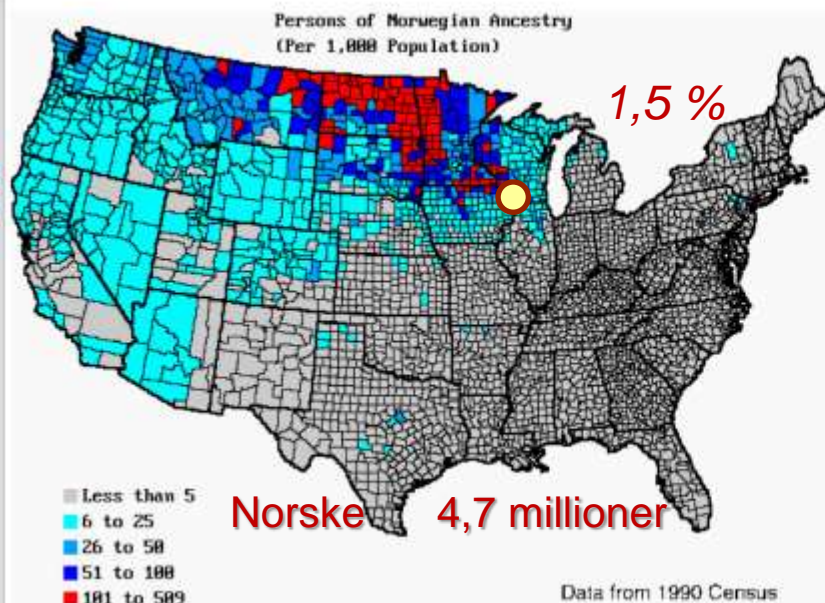
Persons of Danish Ancestry
(Per 1,000 Population)

- Less than 5
- 6 to 10
- 11 to 25
- 26 to 50
- 51 to 254

Data from 1990 Census

Personer af Nordisk afstamning i USA 1990 – samt % af USA's befolkning

UDVANDRING TIL USA 1820-1931 FRA EUROPA

1.	Tyskland	5.918.294
2.	Italien	4.664.594
3.	Irland	4.586.246
4.	Storbritanien	4.234.832
5.	Østrig-Ungarn	4.133.976
6.	Rusland	3.342.326
7.	Sverige	1.214.786
8.	Norge	801.395
9.	Frankrig	584.205
10.	Grækenland	423.252
11.	Polen	401.333

12. Danmark 333.021

13.	Schweiz	291.032
14.	Portugal	253.257
15.	Holland	247.752
16.	Spanien	167.341
17.	Rumænien	154.007
18.	Europæisk Tyrkiet	155.195
19.	Belgien	153.939
20.	Bulgarien	65.118
21.	Jugoslavien (Serbien, Kroatien og Slovenien)	51.811
22.	Albanien	1.885
23.	Luxembourg	759

EUROPA I ALT 33.338.255

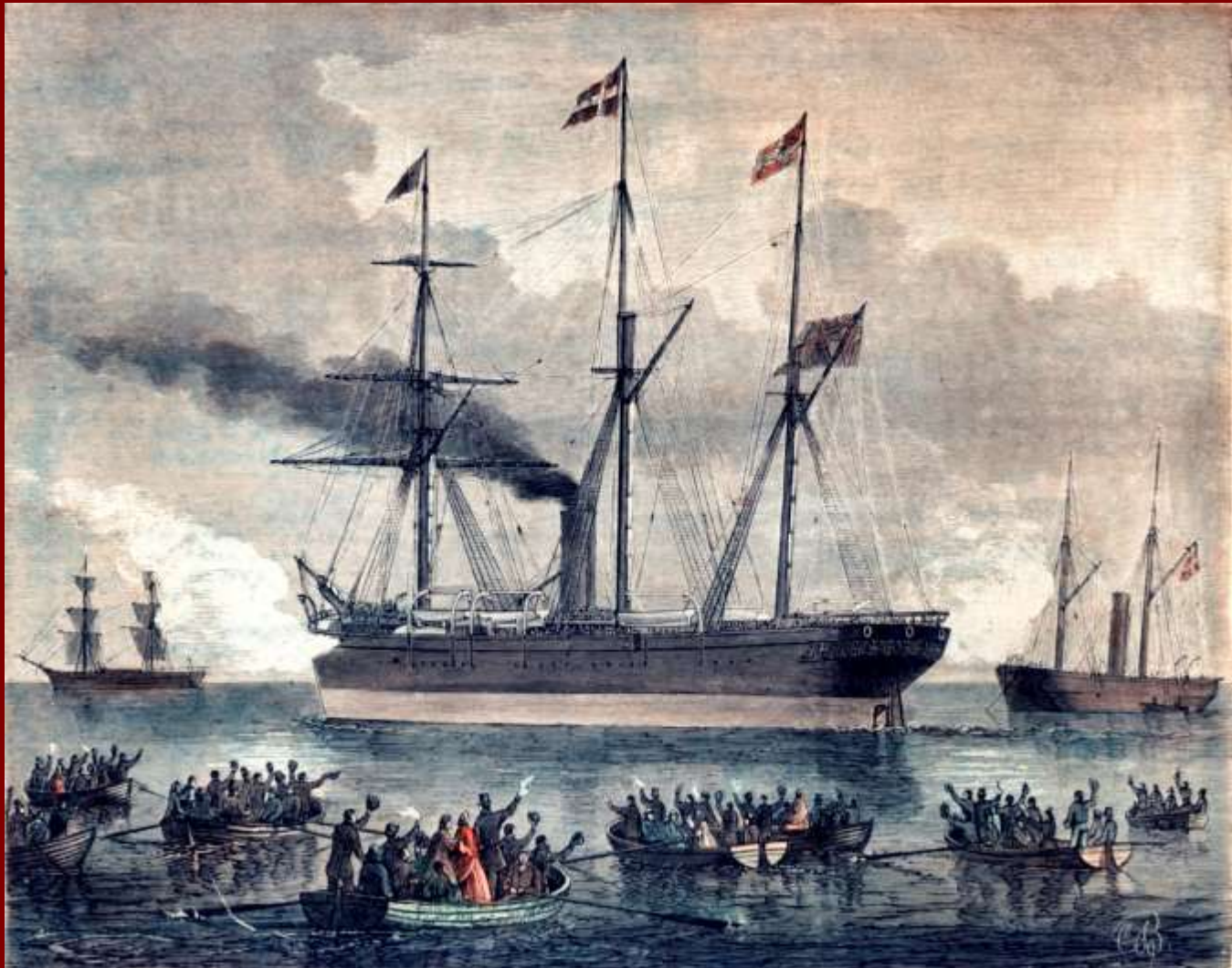
RESTEN AF VERDEN 5.520.896

I forhold til befolkning

1	Irland
2	Norge
3	Sverige
4	Danmark
5	Grækenland
6	Italien
7	England
8	Tyskland
9	Østrig-Ungarn
10	Schweiz
11	Holland
12	Portugal
13	Rusland
14	Rumænien
15	Belgien

SS OTTAWA forlader Københavns havn for New York som det første udvandrerdampskib

97 danske
267 nordmænd
37 svenske

20. August 1866 – 6. september 1866

Mværestens fulde Navn.	Søling	Fødested og aldre (hvor det er forklædt; se Fødested)	Altre	Restorationssted	Restorations		Anmærkninger.
					No. og Låre	Periode siges-Dato.	
1 Steirbochguuska	Klund	Reinart	32	L. Y.	2910	1/6	u. Seasm
2 Schrock-Hors-Hof Harald	Boder	Græsci 8. 12. 18	29	Amag	2902	-	-
3 Ahrenum David Inker	Reinart	Reinart	33	L. Y.	2902	-	-
4 Simonsen Jens Håruus	Kolerev	Kjøp Nyborg	39	"	2938	-	-
5 Salomon Matti	Ark	Kurlant	33	-	2912	1/6	Leila
6 Schytrasi du	Brickstr	Amag U. S. A.	34	"	2913	1/6	U. State
7 Jørgensen Hans Pæer	Parke	Hering	34	J.	2912	2/6	Bar
8 Salomonshavn	Jfr.	Telom Træm	19	-	2901	-	-
9 Svendsen Han min	Blage	Amag Kolding	36	-	2902	-	-
10 Jørgensen Emil Jæst	Jfr.	Blage Bauder	36	"	2908	-	-
11 Svendsen Katrine	Hst	Waldale Kolding	38	"	3011	-	-
12 ... Lauitz charmin	Bar	"	2	"	"	"	"
13 Salomon Jø ka	Ldorb.	Reinart	31	"	3012	"	"
14 ... Bohemia	Hst	"	27	"	"	"	"
15 Jørgensen Joh	Opvæst	Jilet Amag	33	Amag	2014	"	"
16 ... 12 words an	Hst	"	25	"	"	"	"

Københavns Politis Udvandrerprotokoller

Her er det muligt at foretage søgning i Udvandrerprotokollen

Navn:	<input type="text"/>	(eks.: <i>Hansen, Anton</i>)
Stilling:	<input type="text"/>	(eks.: <i>Smed</i>)
Alder:	<input type="text"/>	
Sidste oph.sted:	<input type="text"/>	(eks.: <i>Randers</i>)
Sogn:	<input type="text"/>	(eks.: <i>Randers</i>)
Amt:	<input type="text"/>	(eks.: <i>Randers</i>)
Bestemmelsessted:	<input type="text"/>	(eks.: <i>Chicago</i>)
Stat:	<input type="text"/>	(eks.: <i>Iowa</i>)
Land:	<input type="text"/>	(eks.: <i>USA</i>)
Kontrakt nr.:	<input type="text"/>	(eks.: <i>4586</i>)
Forevisningsdato:	<input type="text"/>	(eks.: <i>1892 og 9 (september 1892)</i>)

USA	8.633
Canada	186
Australien	68
Argentina	19
New Zealand	18
Brasilien	8
Sydafrika	5

Udvandrerprotokollernes indhold

394.000 danskere udvandrede for årene 1869 til 1908 kan findes i Udvandrerprotokollerne, som er udarbejdet af Udvandrerrarkivets i samarbejde med Aalborg Stadsarkiv på grundlag af Københavns Politis Udvandrerprotokoller. Det betyder, at databasen indeholder det store flertal af udvandrere, som har købt en oversøisk billet af en dansk rejseagent, men ikke de der har købt billet i udlandet, eller slet ikke har købt billet (f.eks. sømænd).

Protokollernes tilblivelse

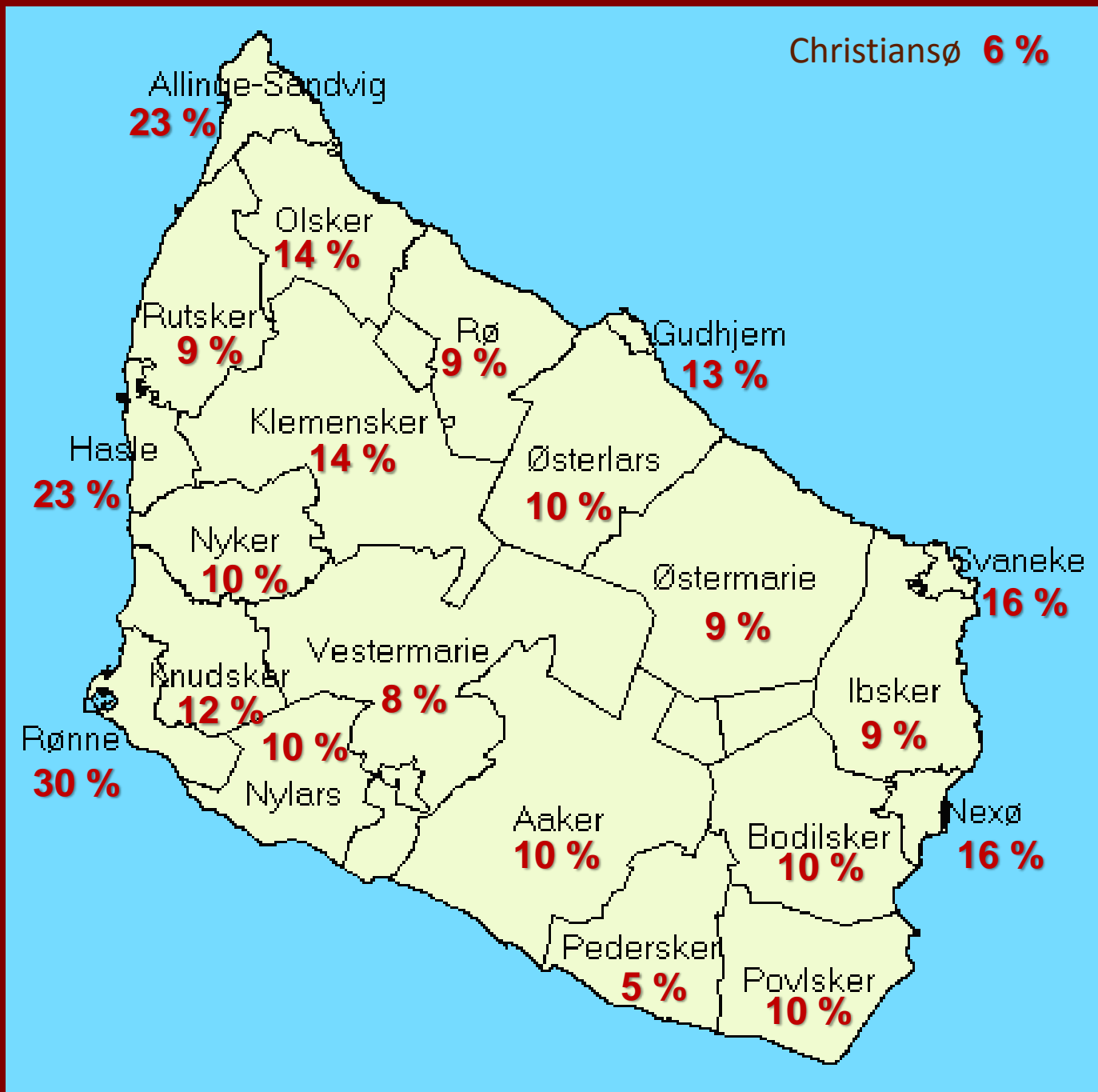
AMT	Befolkning 1890	Udvan- drere	%
Bornholm	38.765	9.234	24
Hjørring	110.603	17.596	16
Maribo	100.330	15.591	16
Aalborg	104.801	15.931	15
Vejle	111.904	14.765	13
Thisted	69.407	8.760	13
Præstø	100.647	11.775	12
Århus	157.204	18.048	12
Svendborg	120.207	12.783	11
Ribe	76.611	8.327	10
København	527.962	52.362	10
Sorø	89.042	8.070	9
Odense	136.120	11.117	8
Holbæk	94.226	7.104	8
Randers	110.453	6.893	6
Ringkøbing	98.623	4.664	5
Frederiksborg	84.689	3.638	5
Viborg	100.783	3.894	4
DANMARK	2.235.097	227.295	10

Udvandrere Bornholm 1868-1909 i tal og i % af folketælling 1890

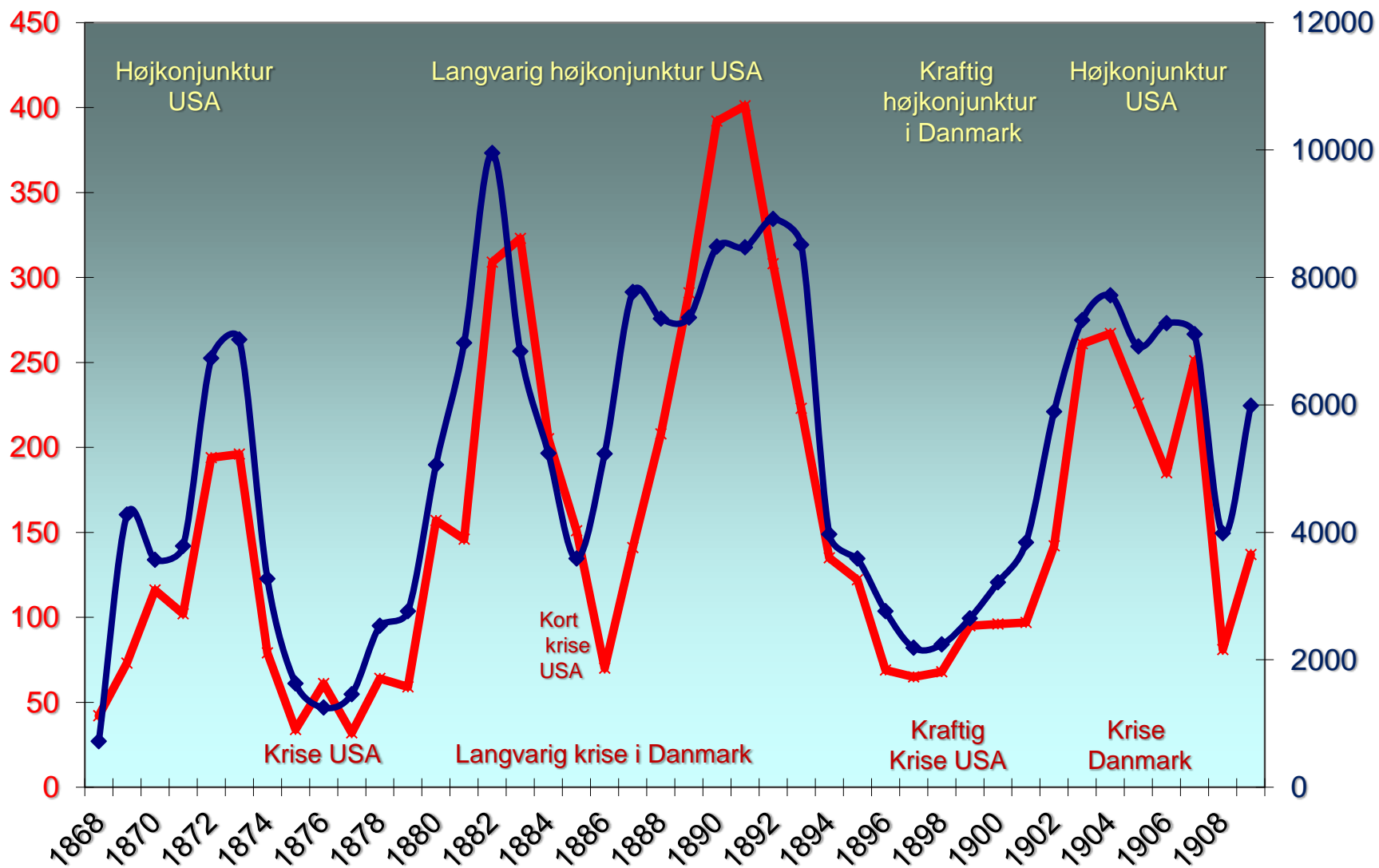
By/sogn	Antal	%		By/sogn	Antal	%
KØBSTÆDER						
RØNNE	2469	30		HASLE	294	23
ALLINGE-SANDVIG	345	23		SVANEKE	215	16
NEKSØ	436	16		AAKIRKEBY	153	16
LANDSOGNE						
<u>Vester Herred</u>				<u>Nørre herred</u>		
Knudsker	88	12		Klemensker	302	14
Nyker	103	10		Rutsker	111	9
Vestermarie	161	8		Olsker	173	14
Nylarsker	72	8		Rø	68	9
<u>Øster herred</u>				<u>Sønder herred</u>		
Østerlars	153	10		Bodilsker	122	10
Gudhjem	84	13		Poulsker	117	10
Østermarie	222	9		Pedersker	52	5
Ibsker	147	9		Aaker	188	8
<u>Christiansø</u>	16	6				

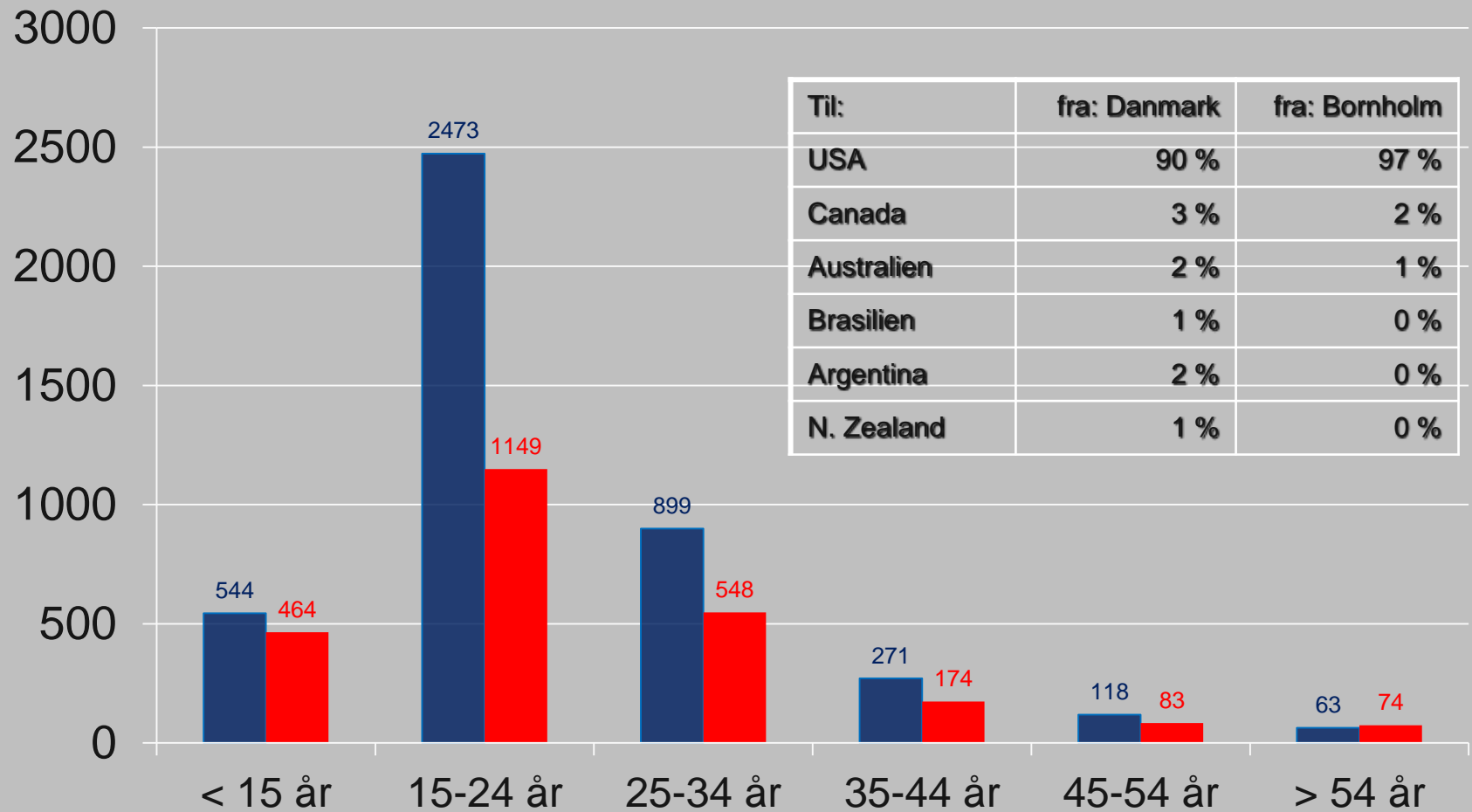
— Bornholm

— Danmark

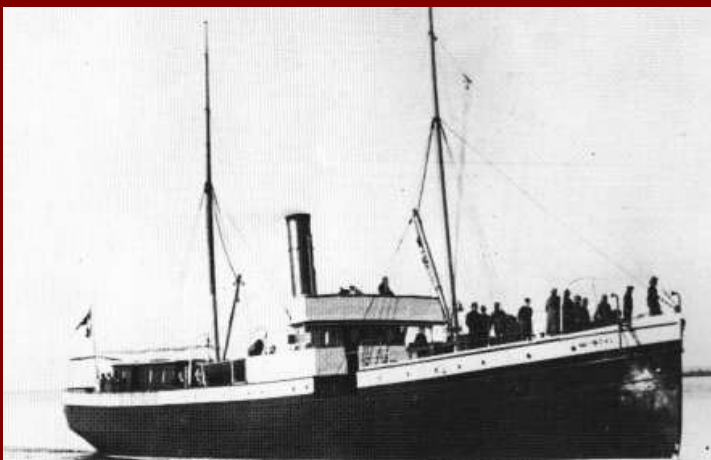

■ Mænd ■ Kvinder

Til:	fra: Danmark	fra: Bornholm
USA	90 %	97 %
Canada	3 %	2 %
Australien	2 %	1 %
Brasilien	1 %	0 %
Argentina	2 %	0 %
N. Zealand	1 %	0 %

De første 66-både

S/S Heimdal 1873-1908. B&W 280 brt

S/S Skandia 1866-1898; B&W. 169 brt

S/S Thor 1886-1912, B&W, 255 brt

S/S Hjalmar 1881-1904, Motala, 168 brt

1867-1875 og 1879- (1935) Direkte København- New York

"Humboldt"
på ruten Stettin
– København –
New York
1871-1873

Ruger Brothers (US) 1869-1870 - 7 skibe – Ariel, Northern Light, Ocean Queen, Guiding Star, Fulton, Santiago de Cuba, Rising Star.

National Line (GB) 1870-1871 – 1 skib - Denmark

Baltischer Lloyd (D) 1871-1875 - 6 skibe - Humboldt, Franklin, Thorwaldsen, Ernst Moritz Arndt, Bladworth og Jason

Thingvalla (DK) 1879 -1898 - 10 skibe - Harald, Thingvalla, Geisir, Island, Hekla (1), Heimdal, Hekla (2); Danmark, Norge, Amerika

DFDS (DK) 1899- 1935 – 5 skibe - Oscar II; Hellig Olav, United States, C.F. Tietgen, Frederik VIII

Danmark-Amerika 1880-1935

Skib		Brt	byggeår	Driftår	Forlis	Skrot	Værft
<u>Harald</u>	 Thingvalla linjen	1532	1875	1880-1881	(1889)		B & W, Kbhvn
<u>Thingvalla</u>		2524	1880	1880-1900		1903	B & W, Kbhvn
<u>Geisir</u>		2831	1882	1882-1888	1888		B & W, Kbhvn
<u>Island</u>		2844	1882	1882-1904		1906	B & W, Kbhvn
<u>Hekla 1</u>		2787	1882	1882-1883	1883		Kochum, Malmø
<u>Heimdal</u>		2024	1882	1883-1884	(1902)		Dobie, Glasgow
<u>Hekla 2</u>		3258	1884	1884-1905		1910	Scott, Glasgow
<u>Danmark</u>		3414	1872	1889-1889	1889		Mitchell, Newcastle
<u>Norge</u>		3310	1889	1889-1904	1904		Stephen, Glasgow
<u>Amerika</u>		3867	1872	1893-1897		1898	Harland, Belfast
<u>Oscar II</u>	 DFDS	9975	1901	1901-1930		1934	Stephen, Glasgow
<u>Hellig Olav</u>		10085	1902	1902-1931		1934	Stephen, Glasgow
<u>United States</u>		10101	1903	1903-1934		1935	Stephen, Glasgow
<u>C.F.Tietgen</u>		8173	1897	1906-1913	(1918)		Harland, Belfast
<u>Frederik VIII</u>		11850	1913	1913-1935		1936	Vulcan, Stettin

Thingvalla Linien

Eneste directe Linie fra Norge til Amerika

Passagerer, som ønske Plads for Afreise i Juli og August, anmodes om at indtegne sig uopholdelig.

"Hekla" afgaar den 5 Juli.

"Geiser" " - 19 "

"Thingvalla" " - 2 August

"Island" " - 16 "

"Hekla" " - 30 "

Frederik Lie,

Contor: Store Strandgade 2 b,
Christiania.

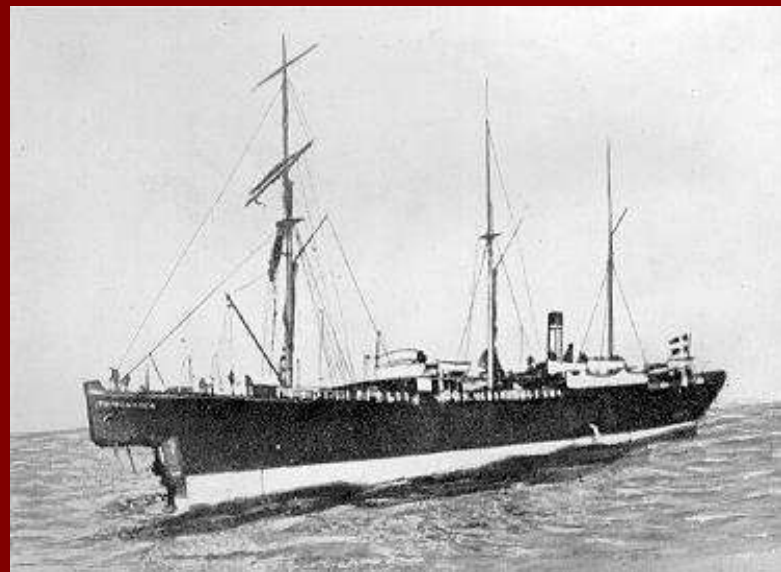
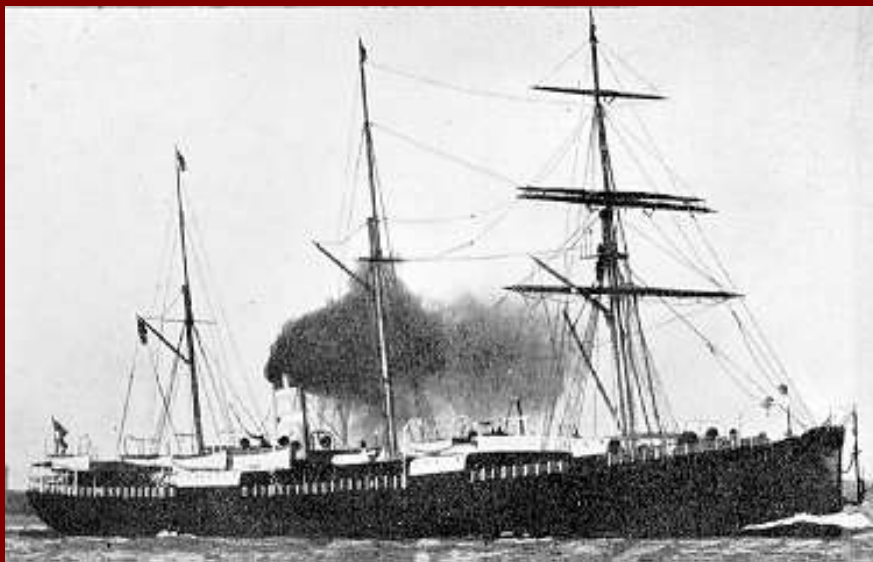

Afgange fra Christiania mod
New York juli-august 1888,
normal overfart
12-14 dage
"Thingvalla" kom dog først til
New York den 11. november 1888

Danske Amerikaskibe mødes 14.august 1888, kl. 3 ²⁰

Geisir

Fra New York

11. August

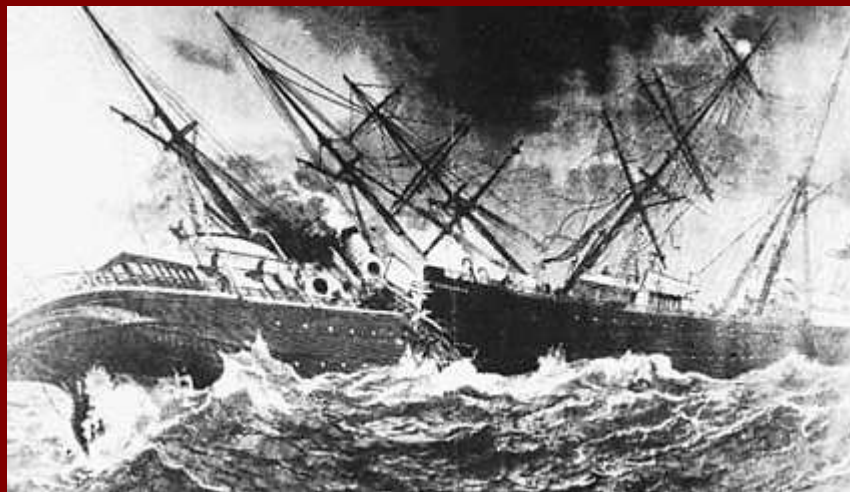
116 om bord :

31 reddet

Af 34 kvinder – 1

Af 16 børn – 0

Af 66 mænd – 30

Thingvalla

Fra Kbh. 1. august

458 passagerer +

31 fra Geisir på

"Wielandt" fra

Hamburg med 580

Passagerer –

ankomst NY –

17. august

"Danmark" – fra
København 20. marts,
forlist 4.- 6. april 1889 ved
Azorerne,
59
besætningsmedlemmer
og 665 passagerer reddet

Rockall

SS NORGE 1889-1904

761 om bord 28.juni 1904

592 druknede

169 reddede

47 % af mændene om bord blev reddede

6 % af kvinderne om bord blev reddede

14% af børnene om bord blev reddede

Castle garden, Manhattan, New York
Ankomssted 1855-1892

www.castlegarden.org/

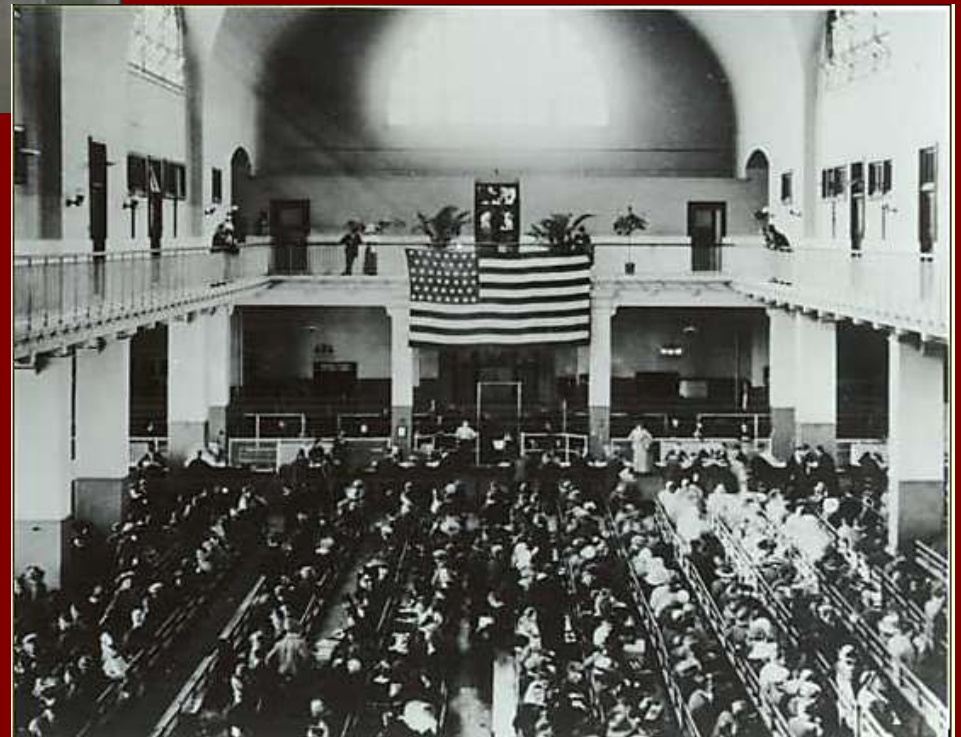
Ellis Island,
Ankomststed
1892 (1897)-1954
www.ellislandrecords.org

Ellis Island 2001

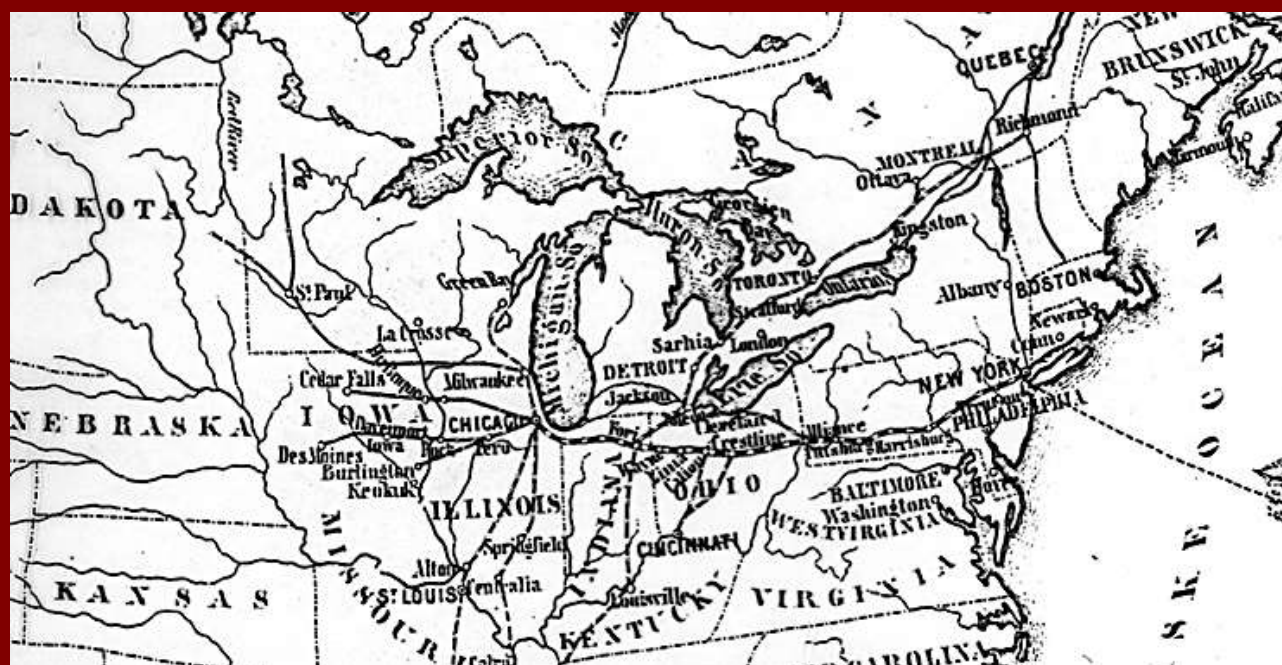
Ellis Island 1908

PAUSE

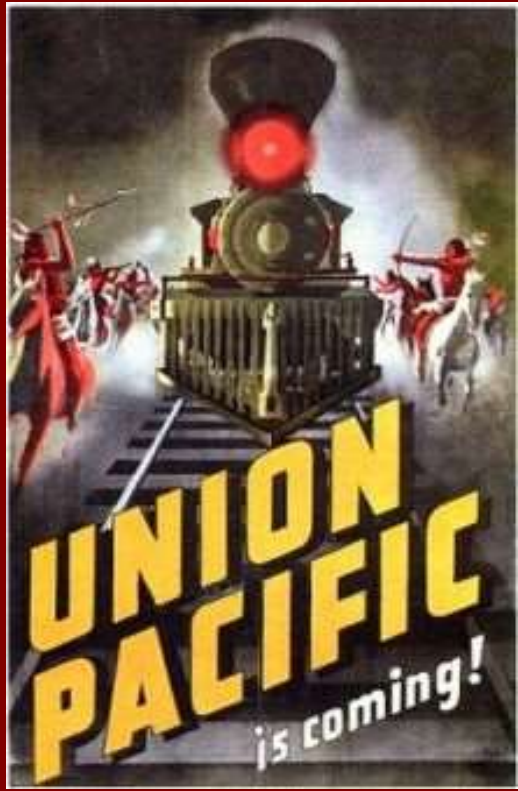
Jernbaner 1869

Danske kirker 1900

Cheap Farms! Free Homes!!

ON THE LINE OF THE
Union Pacific
RAILROAD

The Great Trans-Continental Route from
Omaha to the Pacific Ocean.

A Road Great Shorter than the Shortest of
12,000,000 ACRES
Of the best Farming and Pastoral Lands in America.

3,000,000 ACRES CHOICE FARMING LANDS
On the Line of this Great Highway to the
STATE OF NEBRASKA

Convenient to Market both East and West. Prices
range from Five to Ten Dollars per Acre.

COLONIES

GREAT INDUCEMENTS to SETTLERS with LIMITED MEANS
2,500,000 Acres Rich Government Lands

ATTENTION SOLDIERS!

O. F. DAVIS, Land Commissioner,
F.P.R.C., Omaha, Nebraska.

Fra 10. Maj 1869
New York til San Francisco på 7 dage!

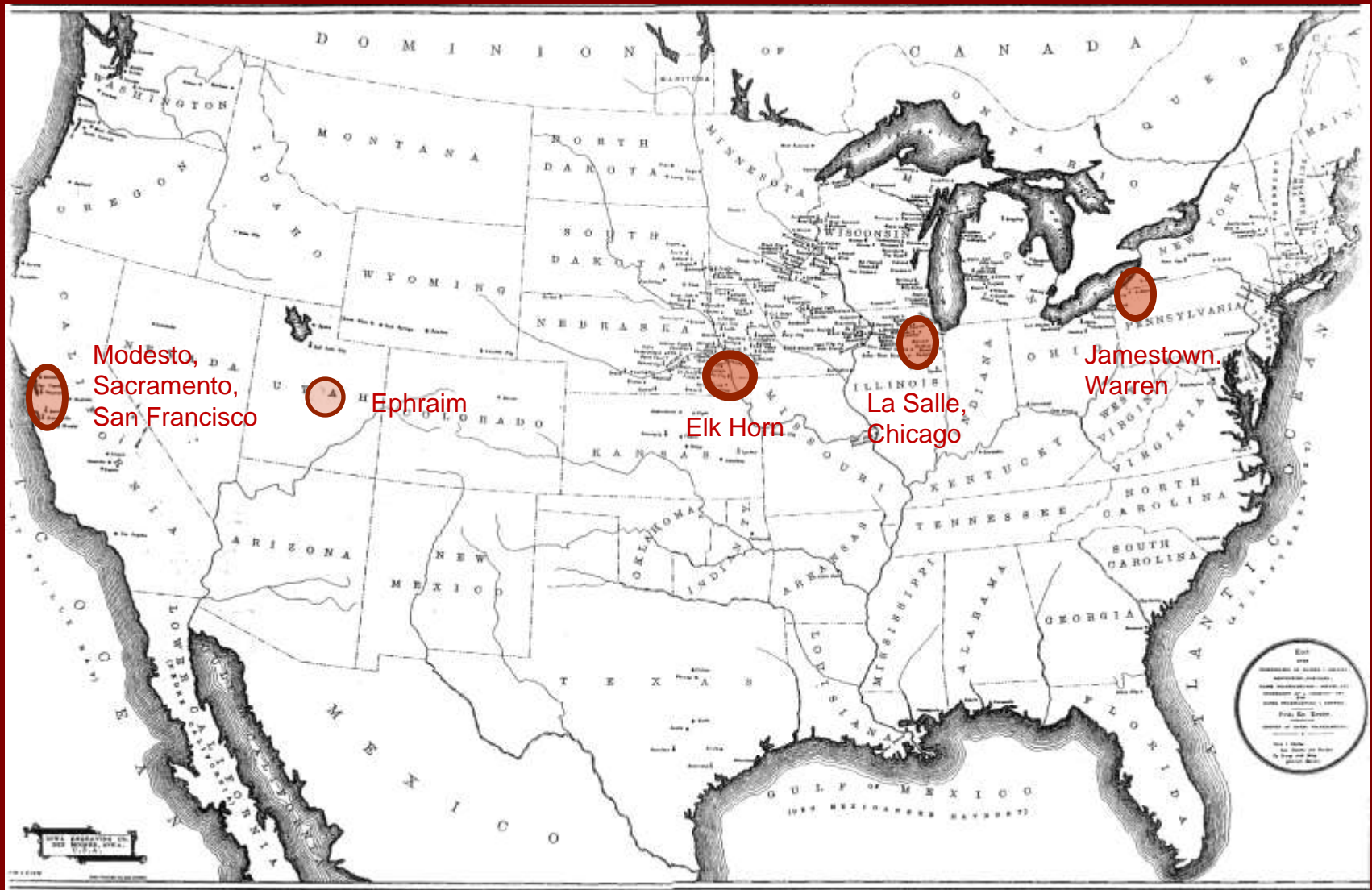
BORNHOLM			DANMARK I ALT		
1	Illinois	18 %	1	Iowa	15 %
2	Pennsylvania	16 %	2	Wisconsin	14 %
3	Californien	15 %	3	Minnesota	13 %
4	New York	8 %	4	Nebraska	10 %
5	Iowa	6 %	5	Michigan	7 %
6	Minnesota	5 %	6	Illinois	5 %
7	Wisconsin	3 %	7	Californien	4 %
8	Kansas	2 %	8	Pennsylvania	4 %
9	Michigan	2 %	9	South Dakota	3 %
10	Nebraska	2 %	10	Kansas	2 %

Vigtigste koncentrationer af Bornholmske udvandrere i USA 1868-1910

By	Stat	Bornhol- mere	Øvrige danske	Bornholmere i % af danskere
Warren	Pennsylvania	251	321	44 %
Jamestown	New York	223	38	85 %
La Salle	Illinois	167	57	75 %
Peru	Illinois	91	73	55 %
Pontiac	Illinois	79	23	77 %
Modesto	California	70	13	84 %
Sacramento	California	57	108	34 %

Vigtigste bosættelser for Bornholmere i USA

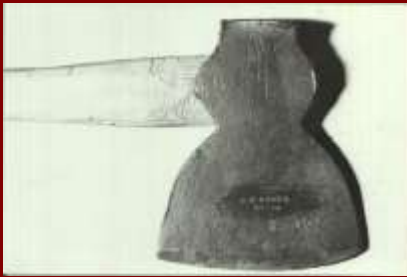

Jamestown, vestligste New York, ved Buffalo

*De to brødre Rømer, Lars Nikolaj Rømer (1836-1900) og Hans Peter Rømer (1842-1900).
I midten Lars Rømers kone, Anna Jönsson (1845-1931) fra Vimmerby i Småland.*

Øksemodeller i halv størrelse fra
Romer Bro s' Ax Factory.
Hjembragt til Rønne af
kompagnon i firmaet, Peter
Andreas Bjørnsen.
Skabet tilhører Bjørn Bjørnsen,
Skånesvej, Rønne

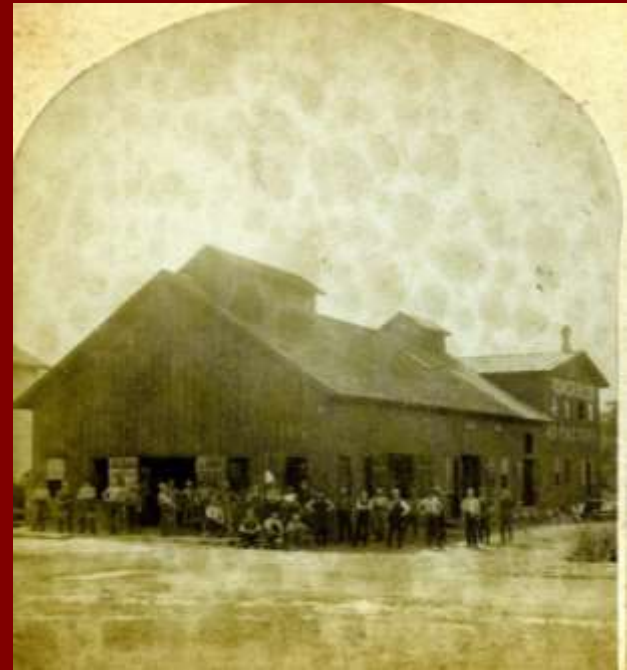

HAPPY
TIMES!

FOR
FURNITURE
BUYERS.

Nelson
Greenlund

JACOB A. RIIS,
Author of "The Making of an
American."

Jacob
A.
Riis
1849-
1914

Caroline Petersen, Nexø gift Koford, Oakland Californien.

Forældre

Ferskesøstræde 6, Nexø.
1885 og 2010

Caroline Petersen, født i Nexø. 25. maj 1853
Død i Berkeley, Californien, april 1937

Navn:	Petersen, Caroline	Stilling:	Pige
Alder:	18	Bestemmelsessted:	Warren, Pennsylvania
Kontrakt nr.:	12400	Forevisningsdato:	4/20/1871
Sidste oph. sogn:	Neksø	Sidste oph. amt:	Bornholm
Sidste oph. sted:	Nexøe	Bestemmelses land:	USA
Bestemmelses by:	Warren	Bestemmelses stat:	Pennsylvania
Skibsnavn:	Denmark		
IDkode:	D7181P0210		

Jens Otto August Kofod, Østermarie *alias* James A. Koford, USA

Navn:	Kofod, Otto ...	Stilling:	Landmand
Alder:	19	Bestemmelsessted:	Jamestown
Kontrakt nr.:	70700	Forevisningsdato:	3/14/1872
Fødesogn:	?		
Sidste oph. sogn:	Rønne	Sidste oph. amt:	Bornholm
Sidste oph. sted:	Rønne, Bornholm	Bestemmelses land:	USA
Bestemmelses by:	Jamestown	Bestemmelses stat:	?
Skibsnavn:	Indirekte		

Født Østermarie
8. August 1852, landmand

Udv. Til Jamestown,
New York, 14. marts 1872
Arbejder

Til Oakland, Berkley 1877
Møbelsnedker

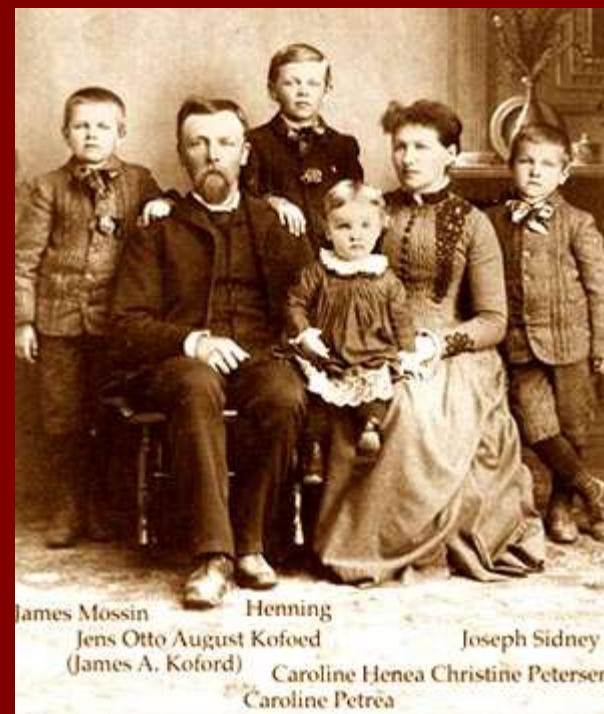
Gift med Caroline fra Nexø
1879

Død i Berkley,
Californien 1933

Børn uddannet på Berkley
Universitet

Caroline og James Koford,
Bryllup i Oakland, Calif. 1879

James Mossin   Henning
Jens Otto August Kofoed
(James A. Koford)   Caroline Henea Christine Petersen
Joseph Sidney
Caroline Petrea

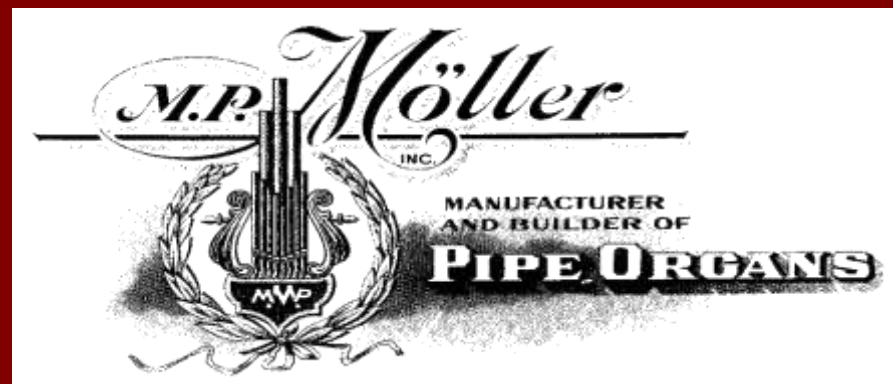
"Verdens største orgelbygger" er fra Østermarie!

29 Septem. Mathias Peter Møller
 ber.
 1854
 28. Oktober
 i Kirkens 26. Noenum
 ber.
 Gaardmand Niels Jørgen
 Møller og Hustru Ane
 Cathrine Pedersen, Bøller,
 ga. 28 S. G.

Møller, Mathias P.	Stilling:	Snedker
17	Bestemmelsessted:	New York
136000	Forevisningsdato:	4/3/1872
?		
Allinge-Sandvig	Sidste oph. amt:	Bornholm
Allinge	Bestemmelses land:	USA
New York City	Bestemmelses stat:	New York State
Indirekte		
I7172M1317		

M.P. Møller, 29/9 1854- 13/4 1937

- 1854-1868: Østermarie
- 1868-1872: Allinge, møbelsnedker
- 1872-1881: Warren, Penn.
- 1877: Bygger sit første orgel til kirken i Warren
- 1892: Gift med Julie Grønlund
- 1911: Bygger verdens største orgel, West Point
- 1881-1937: "P.M.Moller Inc." – producerer 12.000 Kirke- og biograf-orgler, (+ biler)
- Hagerstown, Maryland

Navne Amerikaniseres

Møller=Miller

Hansen=Hanson

Jensen=Johnson

Kofod/ Koefoed/ Koefod/ Kofoed=

Korfed, Koford, Koeford, Corford,

Cowford, Kofoad Coffee, Coffin

Eksempelvis skomager Vilhelm Koefoed,
født i Aaker 1848. ankomst USA 22.4.1868 –
men død 1922 i Modesto, Californien, under
navnet William Coffin (ft. 1870-1920)

West
Denmark,
Luck,
Polk county
Wisconsin
1885

Carl Anthon Sørensen

f. Olsker 18.6.1858

Redaktør af "*Den danske Pioneer*" i Omaha fra 1912,

Forfatter til "*Om danske I Amerikas Landbrug og Mejerier*" (Mineapolis1907)

DANISH DAIRY COOPERATIVE

On March 28, 1885 one of Wisconsin's first incorporated creameries was organized as the Luck Creamery Company. The "Organization Artikler" were published in Danish in the Polk County Press on November 18, 1885, and printed in English about a month later on December 12.

The seven Danish emigrants declared that only members of the corporation could own stock in it, and the sale of one hundred sixty shares at \$15 per share was authorized. The first creamery was built eight-tenths of a mile west of here on the north shore of Little Butternut Lake. The first buttermaker was a Danish woman who made the butter in large wooden churns.

In the early days the farmers brought their milk to the creamery in cans which had glass tubes or gauges on the side, marked down to one-eighth inches. The cream as shown by the gauge was measured and paid for by the inch. The cream was then skimmed off and the farmer kept the skimmed milk.

Many groups of farmers adopted the cooperative principle to make dairying a leading industry in Wisconsin.

Erected 1970

West Denmak, Butternut Lake, Wisconsin

Stiftelse af den danske luthersk evangeliske kirke i USA -1872

Første danske Præsteseminarium i USA, West Denmark, Wisconsin 1886-1892

Grundtvigsk og Indre Missionsk

**Grand View College,
Des Moines, Iowa**

**Dana College,
Blair, Nebraska**

Danske kerneområde i USA

Elk Horn, Iowa

Jensen Park, Kimballton, Iowa

Kimballton, Iowa

1921, HERREN DIN VELLIE SKE

1931, LORD THY WILL BE DONE

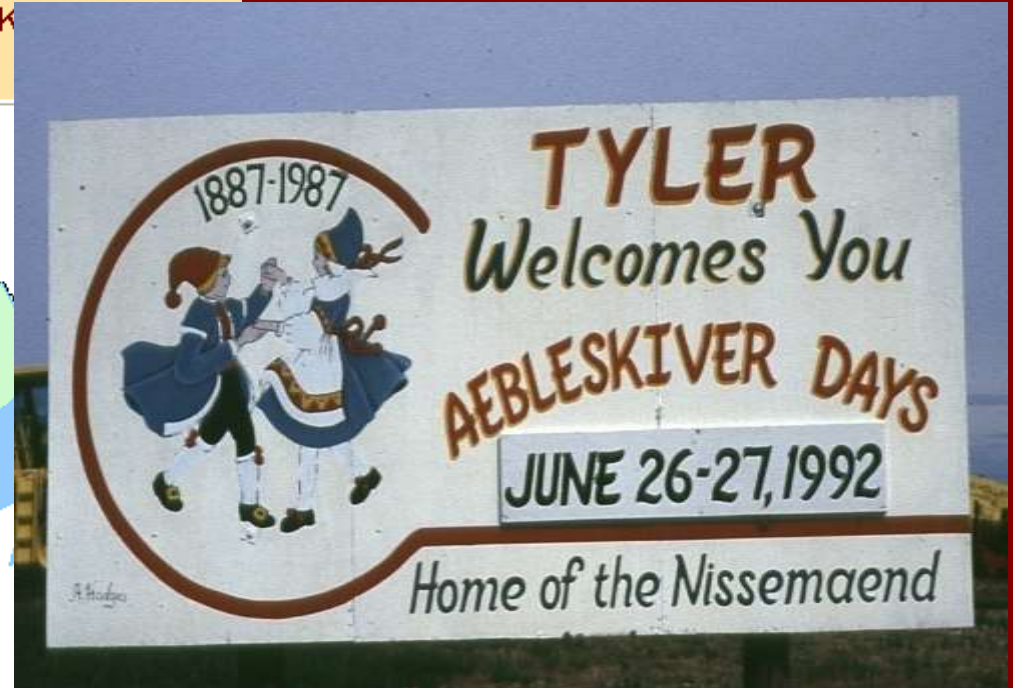
Danish Emigration Museum, Elk Horn, Iowa

Danskfødte i Minnesota 1910: 16.137

MINNESOTA COUNTIES IN 1910:
WHITE PERSONS BORN IN DENMARK

<http://www.aebleskiverdays.com/>

Askov, Minnesota

Dansk jordhus i The Badlands ved Black Hills, South Dakota

Mount
Rushmore,
Black Hills,
South
Dakota

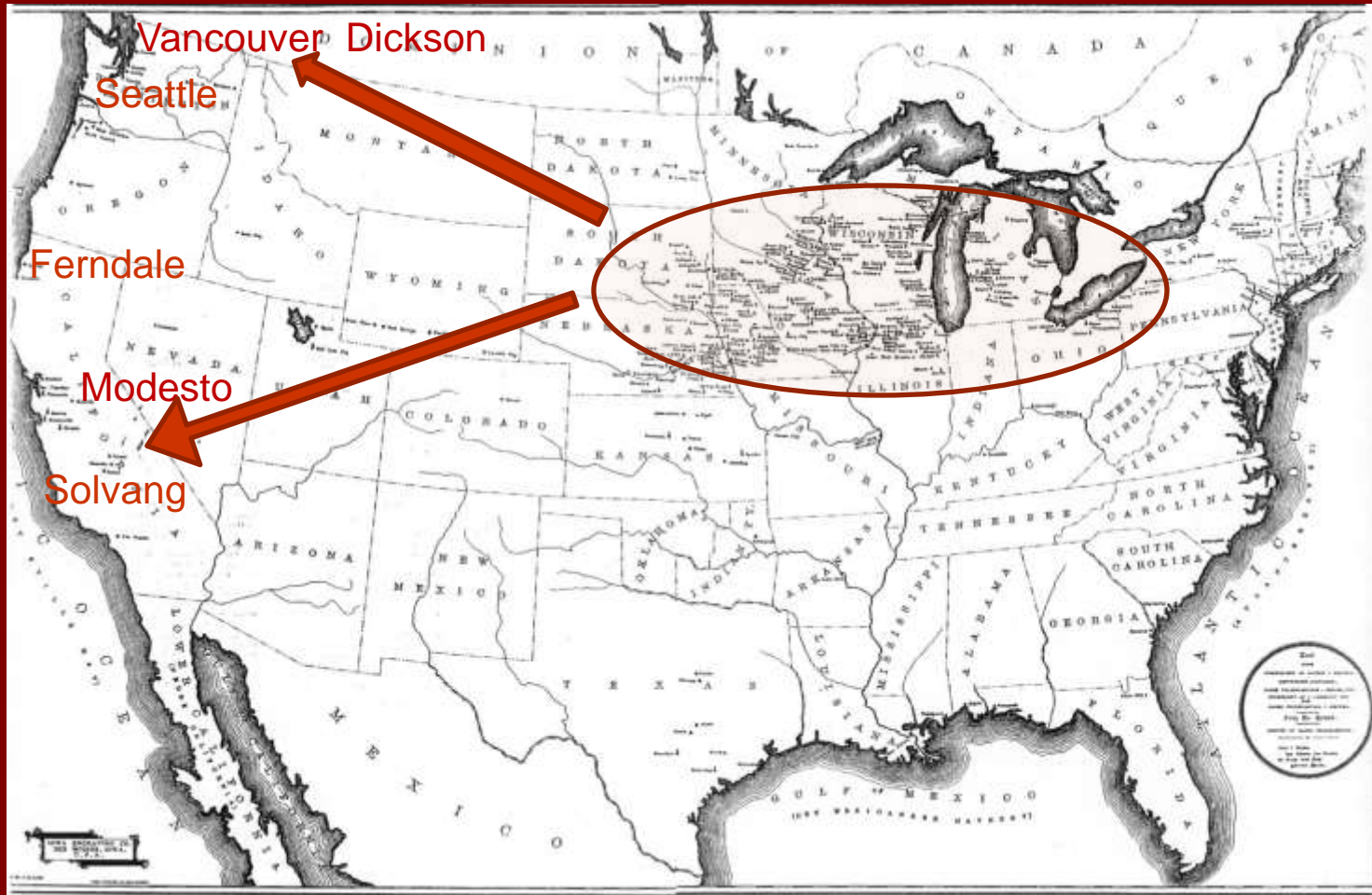
Onkel Ludvigs Hus i Amerika

August Ludvig Nielsen, f.
21.6.1871, i Bodilsker . Til South
Dakota via New York., 29.3.1890
og 16.9. 1899.
Til ”tyende-markedet” i Canton, i
det østligste South Dakota.
Medhjælperjob
i Nine Mile nord for Badlands i
det vestligste South Dakota.

Mod vest!

Dickson, Alberta, Canada – fra 1904

Danske pensionistboliger og dansk kirke i Vancouver, British Columbia, Canada

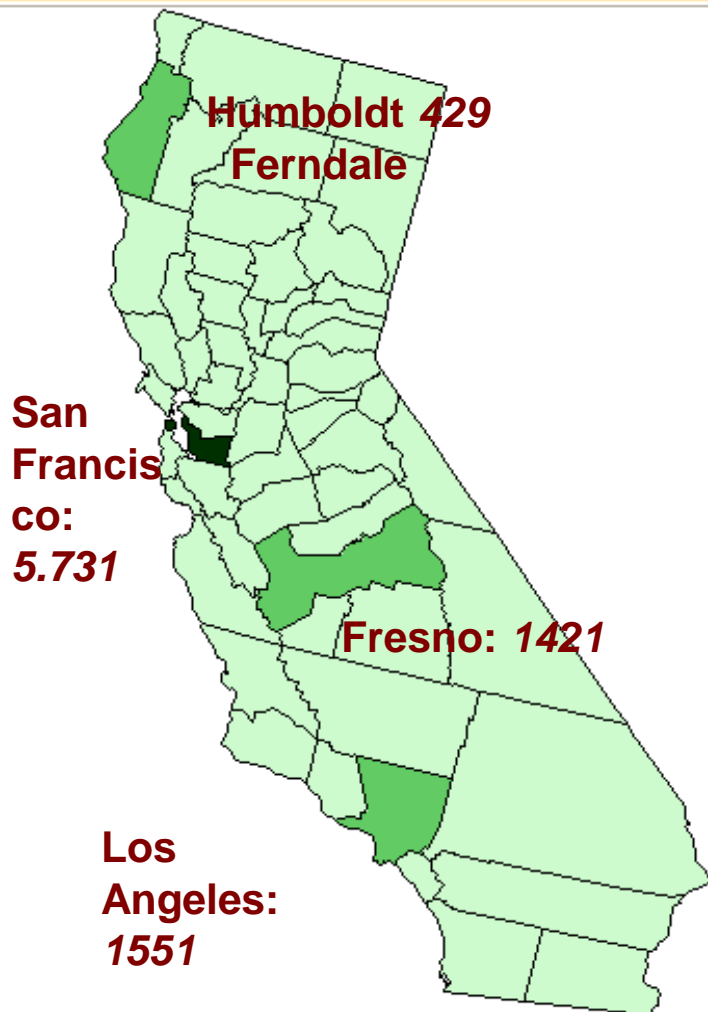

Grundlovsdag i Seattle 5. juni 1994

Danskfødte i Californien 1910: 14.208

CALIFORNIA COUNTIES IN 1910:
WHITE PERSONS BORN IN DENMARK

Bestemmelsessteder for solgte billetter til
Bornholmske udvandrere i Californien

Modesto, Calif.

Modesto Pioneer
Cemetery

James N. Kofoed
A native of Denmark
1852-1939

Lena Christina Kofoed
13.4.1853 – 28.11.1920
Wife of James N. Kofoed

Dansk kirke i Fresno, Californien

Immanuel
Dansk
Evangelisk
Luthersk
Kirke
Indviet
2.12.1888
bl.a. ved
Markus
Køller,
Aaker

Atterdag kirke, Solvang, Californien

"Ebeltoft Rådhus", Solvang, Californien

"Rundetårn", Solvang, Californien

Solvang, Californien

værfseier Brodersen snarest mu-
ligt.

A meeting of old Americans

to remembrance of the Fourth of
July will possible be held with a
basket **Pic Nic** at Almindingen
on Sunday July 14de. All old
Americans with family and friends
are invitet.

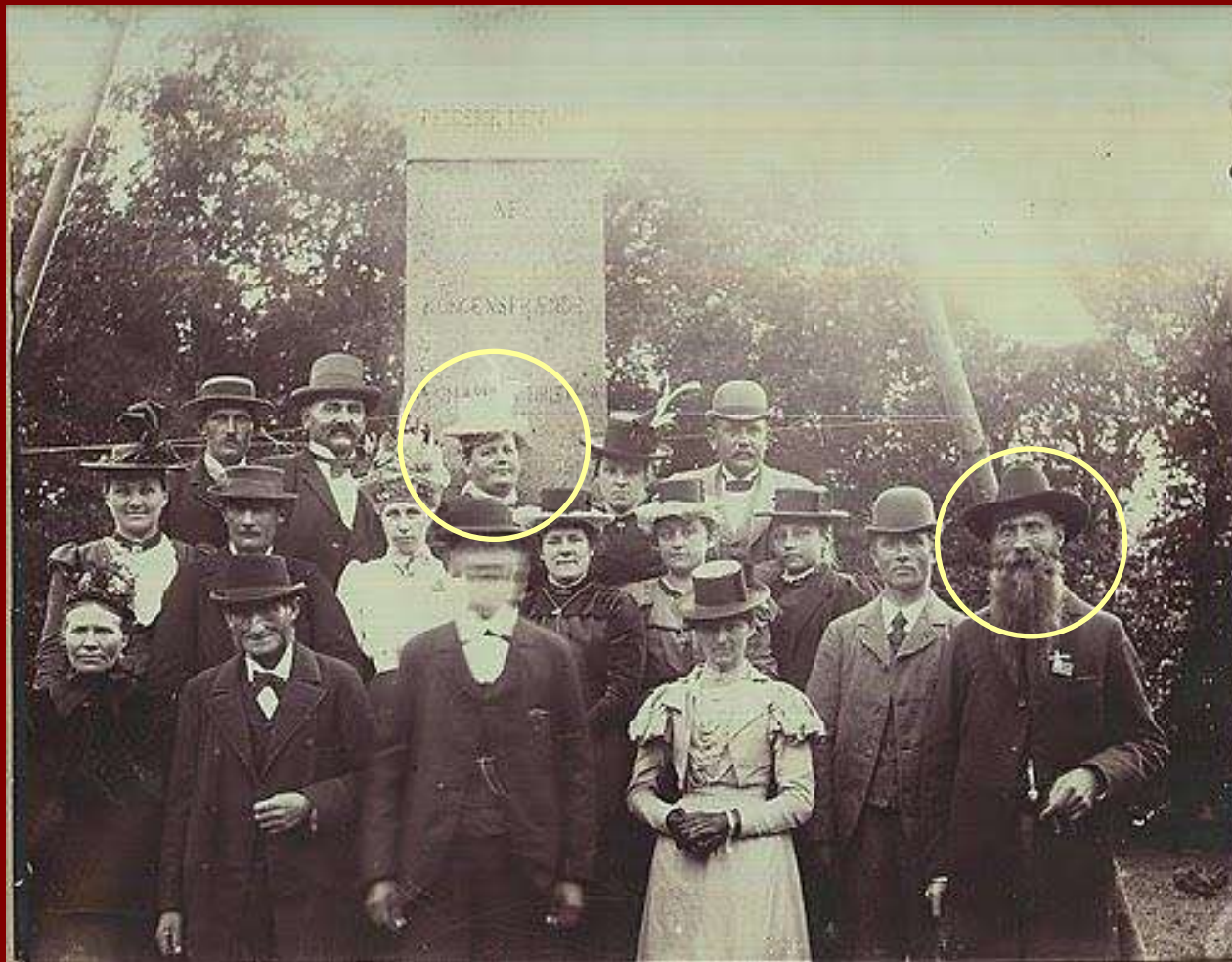

„Sommerlyst“.

Søndag d. 30te Juni Concert i

Christianshøj juli 1899

Emma Johnson
1856-1928,
Amerikaner,
Født i Californien

- James Johnson (1848-1923) hed oprindeligt Jens Kofod da han i 1868 tog som skomager fra Bodilsker til Modesto i Californien, her åbnede han en et sko- og støvlemagasin, men blev senere velhavende ejendomshandler og startede i 1890'erne en komite, der skulle fremme bornholmsk udvandring til Modesto.

Hovedtræk i Bornholmsk Udvandring 1852-1914

1. **LANDETS KRAFTIGSTE UDVANDRING** Bornholm havde sammen med Vest Lolland, Langeland, Nord-Vest-Vendsyssel og Sønderjylland, landets kraftigste udvandring. Hver fjerde udvandrer herfra mod hver tiende på landsplan.
2. **TIDLIG OG KRAFTIG START** Starter allerede i 1852 som guldgravning og mormonudvandring. Fra omkring 1865 samme rytme som resten af landet
3. **SAMME RYTME SOM RESTEN AF LANDET** Højdepunkter omkring 1872, 1882, 1892 og 1906. Lavpunkter omkring 1876, 1886 og 1896
4. **UNGE MÆND** 2 ud af 3 er mænd og 2 ud af 3 er mellem 18 og 29 år.
5. **VANDRINGER** Fra land til by på Bornholm og fra øst mod vest i USA. Der skal tjenes penge til billetterne undervejs. Svenske udvandrere via Bornholm.
6. **USA HOVEDMÅLET** 19 af 20 tager til USA – på landsplan 17 af 20.
7. **KONCENTRATIONER I USA** Bornholmere koncentrerer sig i højere grad end andre til bestemte bosættelser. Sammenfalder ofte med skånsk udvandring.

<http://henningbender.dk>

hbender@mail.dk